

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 10 SAYI: 52 Kasım-Aralık 1999

AGİT'in Oluşumu ve Gelişimi

AGİT İstanbul Şartı

*"Globalizm" in Gözdesi:
World Trade Organization*

*Teknolojik Gelişim,
Emperyalizm ve Emperyalist Sömürü*

*"Globalleşen" Dünyada
Anti-Emperyalist Bir İktidar
Yaşayabilir mi?*

*THKC/HDÖ
Demokratik Halk Devrimi
Programı'ndan*

*PKK'nin Tasfiye Sürecinde
Son Sözler*

Kurtuluş Cephesi'nin Çağrısı

AGİT'İN OLUŞUMU VE GELİŞİMİ	3	18-19 Kasım 1999 günü İstanbul'da toplanan Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı'nın tarihsel gelişimi ve günümüzde emperyalist sistem içindeki yerini ele alan bir yazı.
AGİT İSTANBUL ŞARTI	5	19 Kasım 1999 günü İstanbul'da AGİT üyesi ülkeler tarafından imzalanan AGİT anlaşmasının önemli bölümleri.
"GLOBALİZM"İN GÖZDESİ: WORLD TRADE ORGANIZATION	8	1 Aralık 1999 günü ABD'nin Seattle kentinde toplanan Dünya Ticaret Örgütü'nün "globalizm" söylemindeki gerçek yeri.
TEKNOLOJİK GELİŞİM, EMPERYALİZM VE EMPERYALİST SÖMÜRÜ	10	"Globalizm" propagandistlerinin teknolojik gelişmenin "yeni bir dünya düzeni" yarattığı ve ulusal devletlerin tarihsel olarak sona erdiği iddialarını irdeleyen bir yazı.
"GLOBALLEŞEN" DÜNYADA ANTI-EMPERYALİST BİR İKTİDAR YAŞAYABİLİR Mİ?	19	"Globalizm" propagandist ve ideologlarının, günümüz koşullarında bağımsız bir devletin varolamayacağı, dolayısıyla anti-emperyalist mücadelenin anlamı kalmadığına ilişkin iddialarının genel eleştirisi.
THKC/HDÖ DEMOKRATİK HALK DEVRİMİ PROGRAMI'NDAN	32	Anti-emperyalist devrimci bir iktidarın günümüz koşullarında nasıl yaşayabileceğinin THKC/HDÖ programındaki izdüşümleri.
PKK'NİN TASFİYE SÜRECİNDE SON SÖZLER	35	Küçük-burjuva milliyetçileri tarafından tasfiye sürecine sokulan PKK'nin ortaya çıkardığı tablo.
KURTULUŞ CEPHESİ'NDEN ÇAĞRI	38	Kurtuluş Cephesi'nin halkın katkılarına ilişkin olarak açtığı kampanya bildirisi.

KURTULUŞ CEPHESİ
SORUMLU (V.i.S.d.P) : **Sezai Görür**

Yazışma Adresi:
Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach / Deutschland

İnternet Adresi:
<http://www.kurtuluscephesi.com>
E-Mail Adresi:
kurcephe@kurtuluscephesi.com

Bu sayı İLKER Matbaası'nda
basılmıştır.
Baskı Tarihi: 2.12.1999

Ederi: 200.000 TL.
5 DM - 15 FFr.
5 Sfr. - 6 NG

Abone Ederi:
10 Sayı ..... 70 DM
15 Sayı ..... 100 DM

AGİT'in Oluşumu ve Gelişimi

AGİT'in oluşumu, gelişimi ve bugün geldiği yer, 1917 Ekim Devrimi ile birlikte başlayan ve 1991 yılında SSCB'nin dağıtılmışlığıyla yeni bir evreye giren tarihsel evrimle büyük ölçüde çakışmaktadır.

1917 Ekim Devrimi ile kurulan Sovyetler Birliği, emperyalist ülkelerin kuşatması altında sosyalizmin inşasına girişen ilk ülke olarak, emperyalist sisteme karşı sosyalist alternatifini oluşturmuştur. II. emperyalist savaşa kadar emperyalist sistemin kendi ilişki ve çelişkileri üzerinde dolaylı etkide bulunan Sovyetler Birliği, savaş sonrasında Doğu-Avrupa ülkelerinde sosyalist iktidarların kurulması ve Çin Devriminin zaferiyle birlikte, emperyalist sistemin çelişkileri üzerinde belirleyici bir yere sahip olmuştur. Dünya pazarlarının 1/3'nün emperyalist sömürünün dışına çıkmış olması, emperyalist ülkeleri tarihlerinin en büyük pazar sorunuyla yüzyüze bırakmıştır.

Emperyalizmin pazarlarının 1/3'ünü yitirmesi, aynı zamanda onun saldırganlığını daha da artırmıştır. Amerikan emperyalizminin atom bombasını Hiroşima ve Nagazaki'de kullanmasıyla birlikte ortaya çıkan nükleer silahlar sorunu, emperyalizmin saldırganlığının en önemli unsuru olmuştur. İşte Amerikan emperyalizminin atom bombasının yıkıcı etkisine dayanan sosyalist ülkelere yönelik tehdidi, 1945 sonrasında uluslararası ilişkilerin en önemli olgusu durumuna gelmiştir. 1949 yılında SSCB'nin ilk atom bombasını yapmasıyla birlikte Amerikan emperyalizminin nükleer tehdidine karşı bir denge durumu ortaya çıkmıştır.

4 Nisan 1949'da Amerikan emperyalizmi, Avrupa'nın emperyalist ülkeleriyle birlikte Kuzey Atlantik Paktı'nı (NATO) oluşturdu. NATO, emperyalizmin saldırganlığının yeni bir orga-

nı olarak, aynı zamanda emperyalist ülkelerin IMF ve Dünya Bankası gibi ekonomik kurumlarına paralel olarak oluşturulmuş askeri alanda kurulmuş olan sürekli ve resmi örgütlenmesi olmuştur.

İşte bu koşullar altında Batı-Avrupa ülkelerinde başlayan "barış eylemleri" AGİT düşüncesinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Başını Fransız Komünist Partisi ile diğer Batı-Avrupa'nın emperyalist ülkelerinin komünist partilerinin çektiği "barış eylemleri" karşısında Sovyetler Birliği 1950 yılında Vladivostok'tan Atlantik'e kadar bir "barış bölgesi"nin oluşturulmasını önermiştir. Temel ilkeleri Stalin tarafından belirlenen bu barış önerisi, Avrupa güvenlik anlaşması olarak tanımlanmış ve 1954 yılında somut hale getirilmiştir.

Sovyetler Birliği'nin Avrupa güvenliğine ilişkin olarak geliştirdiği öneri, devletlerin egemen eşitliği, karşılıklı sorunlarda kuvvet kullanılmasından ve kuvvet kullanma tehdidinden kaçınma, devlet sınırlarının dokunulmazlığı, devletlerin iç işlerine karışmama ve ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde, Avrupa'da **50 yıllık bir barış anlaşmasının** imzalanması şeklinde somutlaşmıştır.

Stalin, bu barış önerisini ve Batı-Avrupa'daki kitlesel barış eylemlerini "*Sosyalizmin Ekonomik Sorunları*"nda şöyle değerlendirmektedir:

"Bugünkü barış hareketinin amacı, halk yığınlarını barışı korumak için savaşıma sürüklemek ve böylece yeni bir dünya savaşını önlemektir. Bu yüzden, bu hareketin amacı, kapitalizmi devirmek ve sosyalizmi kurmak değildir — o, barışı sürdürmek için demokratik savaşım amaçlarıyla yetinmektedir. Bu bakımdan, bugünkü barışın ko-

runması uğruna hareket, Birinci Dünya Savaşı sırasındaki emperyalist savaşı iç savaşa dönüştürmeyi hedef tutan ve daha ileri giderek sosyalist amaçlar güden hareketten farklıdır.

Olabilir ki, koşulların yardımı ile, barış için savaş, orada ve şurada sosyalizm için savaşıma doğru gelişsin, ancak o zaman, bu, bugünkü barış uğruna hareket olmayacaktır, ama kapitalizmi devirmek için bir hareket olacaktır.

En olası olanı, bugünkü barış uğruna hareketin, barışın sürdürülmesi için hareket olarak başarı kazandığı takdirde, belirli bir savaşı önlemeye katkıda bulunması, onu bir süre için ertelemesi, bir süre için belirli bir barışı sürdürmesi, savaşçı bir hükümeti istifa ettirmesi ve onun yerine barışı geçici olarak sürdürmek eğiliminde olan bir hükümetin geçmesini sağlamasıdır.” (*)

Sovyetler Birliği'nin bu barış girişimi 1970'lere kadar emperyalist ülkeler tarafından hiç bir biçimde kabul edilmemiştir.

1970'lere gelindiğinde emperyalist blokta ki Amerikan emperyalizminin mutlak hegemonyasının sarsılmış ve Amerikan emperyalizminin “efsanevi dolannın dokunulmazlığı” sona ermiş ve devalüe edilmişti. Başını Alman emperyalizminin çektiği Batı-Avrupa'nın emperyalist ülkeleri, kendi pazar sorununa kısmi bir çözüm bulabilmek amacıyla Sovyetler Birliği ile ilişkileri geliştirmeye yönelmiştir. Politik planda, Alman Sosyal-Demokrat Partisi'nin (SPD) başkanı Willy Brandt'ın “ostpolitik” adı verilen girişimleri, Sovyetler Birliği'nin 1950'lerdeki barış önerisi temelinde başlatılmıştır. Böylece **Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı** (AGİK) için gerekli hazırlıklara girişilmiştir.

3 Temmuz 1973'de Helsinki'de yapılan ABD ve Kanada'nın da katıldığı dışişleri bakanları toplantısıyla birlikte AGİK için ön hazırlıklar başlatılmış ve 30 Temmuz-1 Ağustos 1975'de Helsinki toplantısında AGİK kurulmuş ve Helsinki Nihai Senedi imzalanmıştır. (Amaç dışında tüm Avrupa ülkeleri ile ABD ve Kanada)

Helsinki Nihai Senedi üç ayrı bölümden oluşmuştur:

Karşılıklı güvenlik ilişkilerini belirleyen birinci bölüm, Sovyetler Birliği'nin yıllardır savunduğu temel ilkeleri önemli ölçüde içer-

miştir. Buna göre:

- Devletlerin egemen eşitliği
- Karşılıklı olarak kuvvet kullanma ve kuvvet kullanma tehdidinden kaçınma
- Sınırların dokunulmazlığı
- Devletlerin toprak bütünlüğü
- Sorunların barışçıl yöntemlerle çözümü
- Devletlerin iç işlerine karışmama
- Halkların eşitliği ve kendi kaderlerini tayin hakkı
- Temel hak ve özgürlüklere saygı
- Uluslararası hukuki yükümlülüklerin iyi niyet ilkesi çerçevesinde yerine getirilmesi karşılıklı olarak kabul edilmiştir.

Helsinki Nihai Senedi'nin ikinci bölümü, ülkeler arasında ekonomik, bilimsel ve teknolojik alanda işbirliği yapılmasını; üçüncü bölüm ise, “insani boyut” başlığı altında, ülkeler arasında insani temas, bilgi alışverişi, kültürel ve eğitim alanlarında işbirliği ve değişimin düzenlenmesini içeriyordu.

Böylece, Stalin tarafından temel ilkeleri belirlenmiş olan “Avrupa güvenlik anlaşması”, 1975 yılında imzalanarak, somut bir belge haline getirildi. Ancak Helsinki Nihai Senedi'nin imzalanmış olması, salt fiili bir durumun belgelenmesinden öte bir değere sahip olmamıştır. Emperyalizmin dünya çapındaki saldırganlığı Amerikan emperyalizminin Vietnam yenilgisiyle birlikte önemli ölçüde geriletildiğinden, AGİK belgesi, son tahlilde, Sovyetler Birliği ile emperyalist ülkelerin ekonomik ilişkilerinin geliştirilmesinin politik bir güvencesi olmaktan öteye gidememiştir. Ancak, Helsinki Nihai Senedi, 1 Mayıs 1975'de Vietnam Halk Savaşının zaferinden iki ay sonra Amerikan emperyalizmi tarafından da imzalanmasıyla, emperyalizmi geriletken temel etmenin ulusal ve halk kurtuluş savaşları olduğu gerçeğini de açıkça ortaya koymuştur.

Bundan sonraki yıllarda AGİK çerçevesinde gerçekleştirilen en önemli gelişme 1990 yılında Paris'te yapılan toplantıda imzalanen yeni anlaşma olmuştur. Paris Şartı olarak bilinen bu anlaşma, Doğu-Avrupa'daki sosyalist iktidarların yıkıldığı ve SSCB'nin dağıtılma koşulları içinde bulunduğu bir sırada yapılmıştır. Bu anlaşmanın en önemli yanı, “serbest seçimleri izleme bürosu” kurulmasının kabulü olmuştur. Böylece, AGİK'in, Sovyetler Birliği üzerinde emperyalist ülkelerin sürekli bir denetim ve izleme organı haline dönüşmesi kabul edilmiştir. Bu, aynı zamanda, AGİK'in sürekli bir kurum haline dönüştürülmesi yönünde atılmış ilk adımı oluşturmuştur.

1992 yılında yapılan Helsinki Zirvesi'nde Sovyetler Birliği içinde yer alan ülkelerin ba-

ğimsız olarak AGİK'e katılmaları kabul edilmiş ve böylece AGİK, Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığı koşullarında ortaya çıkan yeni pazarların politik istikrarının sağlanması konusunda yeni bir misyon üstlenmiştir. Bu, aynı zamanda, AGİK'in AGİT'e (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Teşkilatı) dönüşümünün başlangıcı olmuş ve İstanbul Zirvesi'yle birlikte resmiyet kazanmıştır.

İstanbul Zirvesi'nde kabul edilen "İstanbul Şartı" ile, AGİK süreci resmen sona ererken, AGİK'in temelini oluşturan ilkeler, yerini emperyalizmin yeni pazarları denetlemesi ve kendi çıkarlarına uygun siyasal yönetimler oluşturmalarının resmi ilanına ve 1950'lerin barış hareketi ise, emperyalizmin yeni pasifikasyon araçları durumunda olan NGO'lara bırakmıştır.

AGİT İstanbul Şartı

19 Kasım 1999

1. Biz AGİT üyesi devletlerin devlet ya da hükümet başkanları, 21. yüzyılın şafağında özgür, demokratik ve birleşik bir AGİT bölgesi oluşturma kararlılığımızı bildiririz. Bu yükümlülüğümüzü gerçekleştirmek için, bir dizi yeni adım atmaya kararlaştırdık. Bizler;

* AGİT ile öteki uluslararası örgüt ve kurumlarla, onların kaynaklarını daha iyi kullanmak amacıyla, işbirliğini güçlendirmek için bir Güvenlik İşbirliği Platformu kurmakta;

* AGİT'in, güvenliğe kapsamlı yaklaşımını daha iyi yansıtmak amacıyla, barışı koruma operasyonlarındaki rolünü geliştirmekte;

* Geniş ölçekli sivil operasyonlar nedeniyle gelen yardım taleplerine AGİT'in hızla karşılık vermesi amacıyla Acil Uzman Yardım ve İşbirliği Timleri (Rapid Expert Assistance and Co-operation Team-REACT) oluşturmakta;

* Hukukun üstünlüğünün korunmasına yardımcı olmak için, polise faaliyetleri yürütme yeteneğimizi genişletmekte;

* AGİT'in saha operasyonlarını planlayacak ve uygulayacak bir Operasyon Merkezi kurmakta;

* AGİT Daimi Konseyi'ne bağlı bir Hazırlık Komitesi kurarak AGİT içinde danışma sürecini geliştirmekte anlaşmaya vardık.

Bizler, nerede olursa olsun, çatışmaları en başından önlemeye kararlıyız. Üzerinde anlaşmaya vardığımız bu Şart'taki adımlar, AGİT'in bu bağlamdaki yetkilerinin yanı sıra, çatışmaların bitirilmesini ve savaş ve felaketler nedeniyle tahrip olmuş toplumların rehabilitasyonu kapasitesini güçlendirecektir. Şart, genel ve bölünmez bir güvenlik alanının oluşumuna katkıda bulunacaktır. Farklı güvenlik düzeyleri olan hatların ve sınırların bölmediği bir AGİT alanının yaratılmasını geliştirecektir.

2. Paris Şartı'nı imzaladığımızdan bu yana, güvenliğimize yönelik tehditlerin, devletler arası çatışmalar kadar devletlerin iç çatışmalarından da beslendiği daha açık görülür oldu. Çoğunlukla AGİT norm ve ilkelerinin rezilce ihlal edilmesinden kaynaklanan çatışmalar yaşadık. Devletlerin iç çatışmaları, devletler arası güvenliği de tehdit ediyor.

3. Güvenlik ve barış, iki temel unsuru birleştiren bir stratejiyle zenginleştirilmeli: devletlerin sınırları içindeki halkta güveni kurmak ve devletler arasında işbirliğini güçlendirmek. Bu nedenle, zor geçiş sürecinden geçen ülkelere danışma ve destek sağlamak için var olan araçları güçlendireceğiz ve yeni araçlar geliştireceğiz. Ulusal azınlıklara mensup kişilerin hakları dahil, insan haklarına ve temel özgürlüklere tam saygıyı sağlama çabalarımızı takviye edeceğiz.

4. Uluslararası terörizm, şiddete dayalı aşırılıklar (extremism), organize suçlar ve uyuşturucu trafiği büyüyerek güvenliğe meydan okumaktadır. Terörizm, nedenleri ne olursa olsun, hiçbir biçimde ve görünüşte kabul edilemez. Ülkemizdeki terörizmin hür türden hazırlığını ve finanse edilmesini engellemek için çabalarımızı artıracamız ve teröristlere güvenli sığınaklar sağlamayacağız. Küçük çaplı ve hafif silahların aşırı ve dengesiz varlığı ve denetlenememesi barış ve güvenliğe karşı bir tehdit oluşturmak- tadır. Savunmalarımızı bu yeni risklere ve tehditlere karşı güçlendireceğiz; güçlü demokratik kurumlar ve yasalar bu savunmanın temelini oluşturmaktadır. Bu tehditlere karşı karşılıklı aktif bir işbirliğini geliştirmeye karar verdik.

5. Ağır ekonomik sorunlar ve çevre tahribatı, güvenliğimiz için ciddi karışıklıklar çıkarabilir. Ekonomi, bilim, teknoloji ve çevre alanlarında işbirliği kritik önem taşıyacaktır. Bu tehditlere tepkimizi, sürdürülen ekonomik ve çevresel reformlarla, ekonomik faaliyet için şeffaf ve istikrarlı çerçeveler ve bir yandan ekonomik, sosyal haklara dikkat gösterirken, bir yandan da pazar ekonomisini destekleyerek güçlendireceğiz.

6. Özellikle Akdeniz bölgesi ve Orta Asya cumhuriyetleri gibi üye devletlerin yakınındaki alanların güvenliğinin, AGİT için yükselen önemde olduğunu teyid ederiz. Bu alanlardaki istikrarsızlığın, AGİT'in güvenliğini ve refahını doğrudan etkileyecek tehditler yarattığını görmekteyiz.

7. Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne, Helsinki Nihai Senedi'ne, Paris Şartı'na ve imzaladığımız öteki AGİT belgelerine bağlılığımızı yineleriz. Bu belgeler, üye devletlerin birbirlerine ve sınırları içinde yaşayan bireylere karşı muamelelerinde açık standartlar oluşturdu. Bütün AGİT yükümlülükleri eksiksiz olarak bütün üye devletlere eşit olarak uygulanır. Bunların uygulanmasındaki iyi niyet, devletler arasındaki, hükümetlerle halkları arasındaki ve bunlar kadar, devletlerin üye olduğu örgütler arasındaki ilişkilerde önem taşır. Üye devletler, AGİT yükümlülüklerini yerine getirme konusunda yurttaşlarına hesap verirler ve öteki devletlere karşı sorumludurlar. Bu yükümlülükler, herhangi bir devletin iç işleri dışındaki alanlarla sınırlanamaz. Bütün üye devletlerin hemen uygulayacağı meşru hükümlerdir.

AGİT'in BM Sözleşmesi'nin 8. Bölümü çerçevesinde, bölgesel bir düzenleme ve kendi bölgesindeki sorunları barışçı çözüme kavuşturacak birincil örgüt ve erken uyarı, çatışmaları önleme kriz yönetimi ve çatışma sonrası yeniden yapılandırmada anahtar araç olduğunu yineleriz.

9. Her bir üye devletin güvenliği, ayrılmaz biçimde bütün öteki devletleriyle ilişkilidir. Güvenliğin insani, ekonomik, siyasi ve askeri boyutlarının bir bütün olduğunu savunacağız.

11. Uluslararası barış ve güvenliğin sürdürülmesi ve bölgemizdeki güvenlik ve istikrara büyük katkıda bulunan Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nin ana sorumluluğunu kabul ediyoruz. Birleşmiş Milletler Şartı'ndaki güç kullanılmaması veya güç kullanma tehdidi sorunundaki taahhüdümüz dahil olmak üzere, tüm hak ve yükümlülüklerimizi bir kez daha teyit ederiz. Bu çerçevede, Birleşmiş Milletler Şartı'nda belirtilen, uyumsuzlukların barışçıl çözümünü arama taahhüdümüzü de yineleriz.

Bu kuruluşlara dayanarak, bize yönelen tehditlere etkin karşılık vermek için, ortak tavrımızı güçlendireceğiz, ortak araçlarımızı geliştireceğiz.

12. Bu Şart'a ekli operasyonel belgeler olan Güvenlik İşbirliği Platformu İlkeleri, üyeleri tek tek ve toplu olarak bu ilkeleri benimseyen örgütlere ve kurumlara uygulanır. Bunlar, güvenliğin siyasi-askeri, insani ve ekonomik bütün boyutlarını kapsar. Bu Platform aracılığıyla, paylaşılan değerler temelinde, hem belirli krizlere karşı tavır almada, hem yeni risk ve tehditlere karşı tutum belirlemede, güvenlikle ilgili öteki bütün organlarla uyumu sürdürmeyi ve geliştirmeyi isteriz. AGİT'i, birlik konusunda oynayacağı anahtar rolü dikkate alarak, farklı örgütlerin kendi kabuklarından sıyrılıp birbirini takviye etmesi yoluyla, işbirliğini güçlendirecek esnek bir çerçeve olarak sunuyoruz.

14. Bölgemizde barış ve demokrasinin en iyi garantisi, her üye devletin demokrasiyi uygulama, hukuk düzenine uyma ve insan haklarına saygı gösterme konularındaki yeteneği ve gönüllülüğüdür. Her birimiz tek tek, yükümlülüklerimizi tam olarak yerine getirme gönüllülüğümüzü teyid ederiz. Toplu olarak da AGİT ilkelerini destekleme sorumluluğumuz var.

Bu nedenle de, AGİT içinde ve AGİT kurum ve temsilcileriyle işbirliği yapmakta kararlıyız; AGİT araç, gereç ve mekanizmalarını kullanmaya hazırız. Üye devletlerin

yardım isteğini etkin olarak karşılamak için var olan işbirliği araçlarını güçlendireceğiz, yenilerini geliştireceğiz.

15. İç düzeni ve hukuk yapısı çöken üye ülkelerden yardım isteği geldiği takdirde, üye ülkelere yardımın yollarını araştırmada kararlıyız. Birlik içinde durumun doğasını ve sorun içindeki devlete olası destek sağlama araç ve yollarını ele alacağız.

16. Güvenlik için Siyasi-Askeri Araçlar Kullanma Kararı'nın geçerliliğini teyid ederiz.

...

18. Demokratik Kurumlar ve İnsan Hakları Bürosu, Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği, Medyaya Özgürlük Temsilciliği, insan hakları, demokrasi ve hukuk düzenine saygıyı güvence altına alan araçlardır. AGİT Sekreteri Dönem Başkanı'na ve özellikle cephedeki örgütümüzün faaliyetlerine can alıcı destek sağlar.

19. İnsan haklarının ve düşünce, vicdan, din ve inanç özgürlüğünü de kapsayan temel özgürlüklerin ihlali, fikir açıklamaya hoşgörüsüzlük, saldırgan milliyetçilik, ırkçılık, şovenizm, yabancı düşmanlığı ve semitizm düşmanlığı gibi güvenlik tehditlerine karşılık vermekle yükümlüyüz.

Ulusal azınlıklara mensup kişilerin haklarına saygı ve bunların korunması, hem bunların, hem de üye devletlerin demokrasi, barış, adalet ve istikrarının önemli faktörleridir. Bu çerçevede, 1990 Kopenhag İnsani Boyut Belgesi'ni ve 1991 Ulusal Azınlıklar Uzmanlar Toplantısının Cenevre Raporu'na ilişkin taahhütlerimizi yineliyoruz. Ulusal azınlık mensubu kişilerin hakları dahil insan haklarına saygı, ülke bütünlüğünü ve egemenliğini tahrip etmez, tersine güçlendirebilir. Ülkelerde, ulusal, anayasal ve hukuki durumlarına bağlı olarak çeşitli otonomi biçimleri uygulanmaktadır. Azınlıklara şiddet uygulanmasını kınıyoruz. Her yerde hoşgörü ölçüleri ile etnik köken ayrımı yapılmaksızın herkese eşit haklar tanıyan çoğulcu toplumların kurulmasını taahhüt ediyoruz. Biz, ulusal azınlıklarla ilgili sorunların mevcut yasal düzen sınırları içinde demokratik politik bir çerçevede çözümlenebileceğini kabul ediyoruz.

Temel yurttaşlık hakkı ve devleti olmayan kişilerin uluslararası koruması konusunda kararlılığımızı yineleriz. Devletsiz kişilerin çoğalmasını önleme çabalarımızı sürdürmekte kararlıyız.

22. Etnik temizlik ve toplu sürgün politikalarını reddederiz... Çatışma dönemlerinde sivilleri korumayı güçlendirmek için, uluslararası insani yasaları uygulatacak gerekli yolları bulacağız.

...

27. Hükümet dışı örgütler (NGO'lar), insan hakları, demokrasi ve hukuk düzenini oluşturmada can alıcı rol oynayabilir. Bunlar, güçlü sivil toplumun birleşik parçalarıdır. Bizler, insan hakları ve temel özgürlüklere saygı gereği, sivil toplumun daha da geliştirilmesine katkı yapmaları için, NGO'ların etkinliklerini yükseltme sözü veririz.

“Globalizm”in Gözdesi: WORLD TRADE ORGANIZATION

1 Aralık 1999 günü ABD'nin Seattle kentinde kitlesel protestolarla ve çatışmalarla WTO [Dünya Ticaret Örgütü] toplantısı başladı. “Globalizm”in en çok sözü edilen, ancak ne olduğu konusunda pek çok kişinin fazlasıyla bilgisi bulunmayan bu örgüt, emperyalist tekellerin dünya ticareti üzerindeki denetimini süreklileştirmenin ve yoğunlaştırmanın uluslararası resmi kurumu olarak dünya gündemine girmiştir.

Dünya Ticaret Örgütü [WTO], Uruguay görüşmeleri sonunda 1995 yılında GATT'ın [Tarifeler ve Ticaret Genel Anlaşması] yerine kurulmuştur.

GATT, WTO kurulana kadar, uluslararası ticarete ilişkin yapılan düzenlemelerin örgüt olarak, özellikle gümrük tarifelerinin emperyalist ülkeler lehine düzenlemesinin bir kurumu olarak ortaya çıkmıştır. “Dünya ticaretinin liberalizasyonu” adıyla, emperyalist metaların geri-bıraktırılmış ülkelere kolay ve hızlı girişini sağlamaya yönelik yapılan gümrük düzenlemeleri, 1990'lı yıllara girildiğinde emperyalist ülkelerin karşı karşıya buldukları aşırı-üretim buhranına karşı geliştirilmiştir. GATT, emperyalist sermayenin aşırı-üretim buhranından çok, metaların aşırı-üretimine yönelik “liberalizasyon” düzenlemelerini geliştirmiştir. Tıpkı AGİK'in AGİT'e dönüşümü gibi, GATT da, 1995 yılında sürekli ve resmi bir kurum haline getirilerek Dünya Ticaret Örgütü [WTO] adını almıştır.

133 üyeli WTO, GATT'dan farklı olarak “global ticari kuralları” uygulamak için ekonomik yaptırımlara başvurma olanağına sahiptir. Ayrıca WTO'nun kuralları gıdadan çevreye, hizmetlerden patent hakkına, tarım politikasına kadar çok geniş bir alanı kapsamaktadır.

MAI'nin, kültürel haklar konusunda Fransa'nın itirazları yüzünden OECD bünyesinde sonuçlandırılmayınca, MAI'ye ilişkin düzenlemeler de WTO bünyesine aktarılmıştır.

WTO'nun en önemli özelliği, dünya ticareti üzerinden “kamu yararı” konularında da üyeleri bağlayıcı ve uyulması zorunlu kararlar alabilmektedir. Bu çerçevede, bugüne kadar WTO değişik kararlara imza atmıştır.

WTO Sağlık Önlemleri Anlaşması, sağlıkla ilgili yeni önlemler getirmiştir. Buna göre devletler, kamu sağlığı ya da çevre gerekçesini ileri sürerek, bir yabancı ürünün piyasalarına girmesini engelleyemeyeceklerdir. Örneğin, ABD siyasal yönetiminin kamuoyunun baskısıyla benzinin rafinesi için belli standart saptaması üzerine harekete geçen WTO, bunun GATT kurallarına aykırı olduğuna karar vererek, daha fazla hava kirliliğine yol açan benzin üretiminin ve dağıtımının engellenemeyeceğine karar vermiştir.

Aynı şekilde Avrupa Birliği hormonlu etin sağlığa zararlı olduğu gerekçesiyle, ABD'den hormonlu et ithalatını yasaklaması üzerine, WTO hormonlu etin zararlarına ilişkin kesin delil bulunmadığı gerekçesiyle AB'yi hem tazminata mahkum etmiş, hem de ithalat yasağının kaldırılmasını istemiştir. AB'nin, bu yıl sonuna kadar hormonlu etin sağlığa zararlı olduğunu “tam olarak kanıtlayamaması” halinde, ithalat yasağını kaldırması gerekmektedir.

Diğer bir örnek, ABD'de Türü Tüklenen Hayvanlar Yasası'na karşı WTO'nun aldığı karardır. Deniz kamlumbağalarının olduğu yerlerde, onlara zarar verecek ağlarla yakalanan karideslerin ithalini yasaklayan ABD yasasına, WTO, diğer devletlerin egemenlik hakkına zarar verdiği, ABD'nin piyasasına girecek malları tek başına belirlemeye hakkı olmadığı ge-

rekçesiyle bu yasaya karşı çıkmıştır.

Görüldüğü gibi, WTO, emperyalist devletler de dahil olmak üzere, her türlü devletlerin iç hukuklarına yönelik düzenlemeler getirmektedir. İlk bakışta “devletler üstü” gibi görünen, dolayısıyla emperyalist ülkeleri özel olarak “ayırmayan” WTO, gerçekte emperyalist tekellerin ticaret örgütü durumundadır. Yukarıda verdiğimiz örnekler, siyasal yönetimlerin değişik kamuoyu baskılarıyla çıkarmak durumunda kaldıkları yasalarla ilgilidir. WTO’nun bunlar karşısındaki tutumu, siyasal yönetimlerin “popülist politikalar izlememeleri” yönünde bir tutumdur. “Popülist politika”, “globalistler”in sözlüğünde, siyasal iktidarların “seçim kazanmak” amacıyla kamu yararını gözeten politikalar izlemelerine ilişkin kullanılan bir deyimdir. Bu boyutu ile WTO, geribıraktınlmış ülkelerde düzen partilerinin kamuoyu baskısından korunmaları için bir şemsiye görevi görmektedir.

WTO’nun bünyesinde yapılan diğer bir anlaşma da, *Ticarette Teknik Sınırların Kaldırılması Anlaşması*’dır. Bu anlaşmaya göre, devletler ithal ettikleri metallerin üretiminin nasıl yapıldığına bakmayacaklardır. Yani ister çocuk işçilere yaptırılmış olsun, ister doğayı tahrip eder biçimde üretilsin, her türlü metallerin ithaline karşı çıkılmayacaktır.

WTO’nun ticaretle ilgili yatırım ilişkin önlem alma yasağı (TRIM), 133 üye devletin yabancı sermayeye karşı herhangi bir önlem almasını engellemektedir. Bu kurallara göre, devlet, yabancı şirkete yerli işgücü kullanma, teknoloji getirme, yerli malzeme kullanma gibi koşullar getiremez.

WTO *Hükümetlerin İhale Şartları Anlaşması*, ihalelerde yabancı devletlerin davranış-

larının dikkate alınmamasını öngörür. Yani bir şirket dün ya da herhangi bir zamanda askeri yönetimlerle ya da askeri darbelerle ilişki içinde olsa bile, bu şirketin açılan ihalelere girmesi engellenemeyecektir. Özellikle Latin-Amerika ülkelerinde 1990’lara kadar gerçekleştirilen darbelerin arkasında ABD’nin büyük uluslararası tekellerinin bulunması bu anlaşmanın gündeme getirilmesine neden olmuştur. Darbe sonrasında kurulan “sivil yönetimler”in halktan gelen baskıyla, darbeyle ilişki içinde olan şirketlerin ülke içindeki yatırımlarını sınırlama girişimleri bu yolla engellenmiş olmaktadır.

WTO işçilere ilişkin konuları ise, kendi alanının dışına çıkarmış ve yaptırım gücü olmayan Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) bünyesinde “değerlendirilmesine” bırakmıştır.

WTO kararları, tüm emperyalizmin uluslararası sürekli ve resmi örgütlenmelerinde olduğu gibi, emperyalist ülkeler arasındaki “ön görüşmeler”le belirlenmekte ve genel toplantıda oylanmaktadır. Yine de oylamanın hiçbir değeri bulunmamaktadır. Çünkü, “neoliberalizm”in bu yeni gözdesi, toplantıya katılacak ülke temsilcilerinin masraflarını kendilerinin ödemesi kuralı getirmiş olduğundan, Afrika ve Asya’nın pek çok ülkesi temsilci gönderememektedir.

Ocak 1999’da Japonya ile Avrupa Birliği, WTO’nun 1 Aralık’ta Seattle’da başlayan “New Millenium Round” görüşmelerinde uluslararası yatırım ilişkin kuralların ele alınmasını ABD’ye kabul ettirmesiyle birlikte WTO toplantısı emperyalist ülkeler arasında dünya pazarlarının yeniden paylaşımı konusunda büyük pazarlıkların yapılacağı bir toplantı haline gelmiştir.

Teknolojik Gelişim, Emperyalizm ve Emperyalist Sömürü

1980'den günümüze kadar süregelen pasifikasyon ve depolitizasyon olgusunun en popüler söylemi, "ideolojilerin öldüğü" ve "sınıf mücadelesinin önemini yitirdiği" olmuştur. Bu söylem, 1980'lerin ortalarına kadar 20. yüzyılda görülmüş en geniş ve yoğun kitle pasifikasyonu ile birlikte gündeme getirilmiştir. Mevcut düzenlerin şu ya da bu biçimde değişmesi ya da değiştirilmesi gerektiğini düşünen kitleler üzerinde yoğunlaştırılan emperyalist baskı ve terör ortamında, "her türden" ideolojik belirlemenin ve sınıf perspektiflerinin "değersizleştirilmesi", aynı zamanda emperyalist baskı ve terörden çıkış noktası olarak kitlelere sunulmuştur. Bir başka deyişle, Amerikan emperyalizminin "*demokrasi projesi*" (project democracy), emperyalist baskı ve terörden kurtulmak isteyen halk kitlelerine "kurtarıcı" bir yol olarak sunulmuştur. Her türlü ideolojik ve politik ilişki ve düşünceden uzak durmak, bu "kurtuluş" yolunun en temel unsuru olmuştur.

Emperyalizmin III. bunalım dönemiyle birlikte büyüyen ve "globalleşen" pazar sorununun 1980 dünya ekonomik buhranı ile birlikte en üst boyuta çıktığı bir evrede, kitlelere yönelik emperyalist baskı ve terör ve bunun paralelinde sunulan "çıkış yolu", aynı zamanda emperyalist metaların tüketimine yönelik bir talebin yaratılmasıyla birlikte gelişmiştir. Böylece, her türlü ideolojik ve politik düşünce ve faaliyetten uzak duran, buna paralel olarak her türden *emperyalist metanın tüketicisi* olarak ortaya çıkan bir halk kitlesi, günümüze kadar gelen sürecin en belirgin olgusu olmuştur.

Artık, tüketmekten başka bir düşüncesi olmayan ve tükettiği oranda "itibar" gören kitle, "tüketici kredileri"yle emperyalist metala-

ra yeni ek bir talep yaratarak, 1980 dünya ekonomik buhranının aşılmasında belirleyici bir yere sahip olmuştur.

Emperyalizmin geri-bıraktırılmış ülkelerde uyguladığı baskı ve teröre paralel olarak geliştirilen "tüketim", diğer yandan emperyalist ülkelerde küçük ve orta ölçekli işyerlerinde üretici güçlerin nispi bir gelişimini sağlamıştır. "Teknolojik değişim" olarak propagandası yapılan bu gelişim, emperyalizmin sosyalizme karşı başlattığı yeni ideolojik saldırıda en yaygın olarak kullanılan olgu olmuştur. Emperyalist propaganda mekanizması, her türlü aracı kullanarak, kapitalist üretim ilişkilerinin üretici güçleri geliştirdiğini en geniş ölçekte işlerken, iletişim ve bilgisayar teknolojisindeki gelişmeleri bir "kanıt" olarak sunmuştur.

Bu ideolojik propagandayla, halk kitlelerini sömüren, onları yoksulluk, açlık içinde tutan "emperyalizm" in yerini kitlelere "refah", "bolluk" sunan bir "yeni dünya düzeni" aldığı şeklinde bir kanı toplumlara yerleştirilmeye çalışılmıştır. Böylece salt tüketen ve tükettiği kadar "itibar" gören bireyler, emperyalist-kapitalizme ilişkin her türlü bilgi ve tahlile "itibar etmemiş", geleceğe yönelik her türlü belirlemeyi ve uyarıyı bir yana bırakmıştır. Bu gelişimin en belirgin sonucu ise, *emperyalizm* ve *emperyalist sömürü* kavramlarının bir yana itilmesi olmuştur.

1980 sonrasında dünya çapında gelişen bu olayların geldiği boyut, her türden sömürünün hiçbir tepkiyle karşılaşmadan sürdürülebilmesidir. Ülkelerin ve kitlelerin emperyalizm tarafından sömürüldüğünün ortaya konulması ve bunun yarattığı ve yaratacağı her türlü olumsuzluğun sergilenmesi karşısında gösterilen "teпки" ise, "alan memnun-satan memnun" şeklinde bir vurdumduymazlık olmaktadır.

Emperyalizme ilişkin her türlü uyarı, tahlil ve söz, bu vurduymazlık içinde bir yana itilirken, bunları kitlelere ileten devrimciler “çağdışı” kalmakla suçlanmıştır. Özellikle küçük-burjuva aydınları tarafından yazılı ve görüntülü basın-yayın araçlarıyla yaygınlaştırılan bu suçlamalar, teknolojik gelişmeler ve buna paralel olarak ortaya çıkan “modernizasyon” görüntüleriyle birlikte halk kitlelerinin koşullandırılmasında en geniş ölçekte kullanılmıştır. Ülkemizde görüldüğü gibi, böyle bir ortamda “vizyon sahibi olmak”, kişileri her türlü sömürden “muaf” tutan bir sihirli değnek gibi görülmeye başlanmıştır.

Böylece, “kitlelerin karşısına yeni bir söylemle çıkma”, kitlelere “yeni projeler sunma” türünden bir kanı, solda yaygınlaşmıştır. Bu durumda, emperyalizmden, emperyalist sömürden, bağımsızlıktan, devrimden, sosyalizmden vb. söz eden her kişi ve örgüt, “dünya değişti, siz hâlâ aynı şeyleri mi söylüyorsunuz” söylemiyle karşılaşır olmuştur. Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığı koşullarında emperyalizmin tek sistem olarak dünya çapında egemen hale gelmesiyle birlikte, bu durum, *emperyalizmin “evrenselliği”*ni düşüncelerin temeline yerleştirmiştir. Artık evrenselliği tartışılmaz bir emperyalizm olgusu ile “birlikte yaşamak” gündemdedir! Ve “dogmatik olmayan sol”, bu veriyi esas alarak, yani emperyalizmin evrenselliğini kabul ederek, sistemin nasıl dönüştürülebileceğini, insanlara ve toplumlara nasıl daha iyi bir şeyler sunulabileceğini belirleyen ve bunun “projesini” yapan sol olarak “gelişen” yan olacaktır. Bunun sloganı ise, “*kahrolsun dogmatizm, yaşasın globalizm*” olmaktadır. Devrim ve devrimcilik bu sloganla “tarihe gömülürken”, burjuvazinin kendi tarihi yeniden yazılmaya başlanmıştır.

Böylece, emperyalizm evrensel bir dünya sistemi olarak kabul edilirken, Amerikan emperyalizmi de, bu sistemin “tek lideri” olarak önsel olarak kabul edilir olmuştur. Ve tüm “büyük politikalar” ve “büyük politikaclar”, “bu gerçeği gören” ve “kabul eden” kişiler olarak sunulmuştur. Bu durumda, emperyalist sömürü mekanizmasının ne olduğu ve nasıl işlediğine ilişkin belirlemeler, “büyük politikacıların” “büyük politikaları” için veri haline getirilmiş ve emperyalist sömürü mekanizmasına uygun ve uyumlu “projeler” gönüllü olarak yapılmaya başlanmıştır. Örneğin, artık emperyalist sömürü mekanizmasının en temel kurumlarından birisi olan IMF’ye “karşı” olmak söz konusu değildir. Bunun yerine, “bilinen” IMF’nin “bilinen” “istikrar tedbirleri”ne *uygun* politikalar belirlenmesi gündemdedir.

“Büyük politikacı” ya da “ülkesini seven bir vatansever”, *IMF’ye karşı çıkmak* gibi “ucuz” ve “ideolojik” bir tutum sergileyerek “çağdışı” kalmak yerine, IMF’yi “sosyalleştirme”ye çalışan ve bu yönde IMF’yle görüşmeleri “yönlendiren” kişiler olmaktadır.

Ama, dünya dönmeye devam etmektedir. Emperyalizm, kapitalizmin tekelci evresi olarak varlığını sürdürmekte; dünya çapında bir avuç tekelin çıkarları egemen kılınmakta ve toplumların ve ülkelerin gelecekları daha büyük ölçüde ve daha kalıcı bir biçimde ipotek altına alınmaktadır. Emperyalist ülkelerle yapılan her türlü görüşme ve anlaşma, bu olguların daha da güçlendirmekte ve gelecek daha karanlık hale gelmektedir. “Kahrolsun emperyalizm” sloganı, her dönemdekinden daha çok temel slogan olarak ortaya çıkmaktadır.

Nesnel gerçeklik bu ortasına karşın, kitlelerin bilinci, yani *öznel kavrayış*, bunun tam tersi durumda olması, günümüzdeki keşmekeşin, belirsizliğin nedeni ve devrimci mücadelenin çözmek zorunda olduğu temel sorun durumundadır. Bir başka deyişle, günümüzde, dünya çapında devrimlerin nesnel koşulları, her dönemdekinden çok daha fazla uygun olmasına karşın, öznel koşullar her dönemdekinden çok daha fazla geri durumdadır. Bu gerilik, *nesnellüğün öznellik tarafından önsel olarak reddediliş*yle belirlenmektedir. *İnsanların tarih bilinci yok edilmiştir*. Geçmiş olmayanların geleceği olamayacağı gerçeği, bu koşullarda işlenmiş ve salt “anı” yaşayan, yarınları düşünmeyen ve de her şeyin bu “an”daki gibi süreceğini düşünen bireyler, değişik olaylarla şaşkınlığa düşmüş, yarınların kaygısını duymaya başlamışlardır. Ancak, yıllardır sürdürülen propagandayla çarpılmış olan bilinçleri, bu şaşkınlık içinde hiçbir işe yaramamaktadır. Bu olgu, ülkemiz somutunda öylesine geniş ölçekte ortaya çıkmıştır ki, mevcut düzen bile kitlelere “kendi tarihini” diziler vb. aracılığıyla anlatmak zorunda kalmıştır. Örneğin, “10. yıl marşı” bu bağlamda yeniden güncelleştirilmiştir.

Şüphesiz, devrimci mücadele açısından bu olguların belirlenmesi tek başına yeterli değildir. Yapılması gereken, bu olguların ortaya çıkardığı durumu doğru tahlil etmek ve bu tahlile paralel olarak kitlelerin öznel kavrayışlarını değiştirmek yönünde devrimci propagandayı geliştirmektir. Yani kitlelerin bilinçlendirilmesi için, mevcut durumun doğru bir tahliline dayanarak siyasi gerçekleri açıklama kampanyasını yürütmektir. Bu çerçevede *sergilenmesi gereken* temel siyasi gerçek, emperyalizm ve emperyalist sömürü olmaktadır.

Bilinmesi gereken temel gerçeklerden birisi, emperyalizmin, bir ya da birkaç kapitalist ülkenin *dünya imparatorluğu kurması* ve bu yöndeki eylemidir. Kapitalist üretim ilişkilerinin gelişiminin belirli bir evresinde (tekelci evresinde) ortaya çıkan emperyalizm, dünyanın birkaç kapitalist ülke tarafından paylaşılması ve yeniden paylaşılması demektir. 20. yüzyılın başlarında bu olgunun belirlenmesi, tahlil edilmesi ve bunun kitlelerin bilincine yerleştirilmesi, devrimci propagandanın en temel konusu olmuştur. Gelişen olaylar, I. ve II. paylaşım savaşları ve ulusal ve halk kurtuluş hareketleri, devrimci propagandanın kitleler üzerindeki etkisini açık biçimde ortaya çıkarmış ve emperyalizm olgusunu tartışmasız bir biçimde görünür kılmıştır. Bu görünür olgu, emperyalizmin, bir avuç tekel dışında, tüm dünya ülkeleri ve halkları için geri kalmışlık, yoksulluk, eğitimsizlik, kültürsüzlük, kısacası *üretici güçlerinin gelişiminin ulaşmış olduğu evreye uygun olmayan ve bundan çok daha geri bir düzeye denk düşen yaşam koşullarını kabul etmek* anlamına geldiğinin kitlelerce kavranılmasını getirmiştir.

Emperyalizm olgusunun kitlelerce görünür ve kavranılır olduğu koşullarda, emperyalizmin sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde geçmiş dönemlere kıyasla ortaya çıkardığı gelişmeler, bu ölçü temelinde ele alınmış ve *olması gereken* yerden ne denli uzak olduğu saptanmıştır. Yapılan tüm bilimsel tahliller, *emperyalist sömürünün ortadan kaldırıldığı koşullarda* ülkelerin ne denli *hızla* gelişebileceği ve bunun toplumun refah düzeyini ne ölçüde artırabileceği noktasında yoğunlaşmış ve bunlar bilimsel olarak belirlenmiştir. Bu belirlenmeler, devrimci örgütlerin programlarında özlü ifadelerini bulmuş ve devrim mücadelesi bu program hedeflerini gerçekleştirilmeye yönelik bir kitleliliğe ulaşmıştır.

Tüm bu olumlu gelişmeler, özel planda, 1980 sonrasında ortaya çıkan değişik olgularla birlikte değişmeye başlamış ve 1991 sonrasında SSCB'nin dağıtılmışlığı koşullarında tümüyle tersine dönmüştür. Artık, emperyalist ülkelerle ilişkilerin "daha da" geliştirilmesi gerektiği, bu olmaksızın "ülkelerin" gelişmesinin olanaksız olduğu, üretimin artırılması için daha fazla "teknoloji"ye sahip olmak gerektiği ve bunun ise sadece emperyalist ülkelerde "olduğu", dolayısıyla buralardan alınması "gerektiği", bunun yolunun ise emperyalist ülkelerle "ilişki kurmaktan" geçtiği, "kahrolsun emperyalizm" sloganları atarak ülkenin "kalkınması"nın sözkonusu olamayacağı, bağımsızlık "gibi" söylemlerle ülkenin geri kalması-

na neden olduğu söylenmeye başlanılmıştır. Bu söylem, Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığını da kendisine dayanak yaparak, "koskocaman" Sovyetler Birliği bile emperyalizm karşısında dayanmadığı, emperyalizme karşı olmanın Küba gibi ülkelerde halkı nasıl yoksulluğa "ittirdiği" türünden eklentilerle geliştirilmiştir.

Bu söylemlerin "daha bilimsel" görünmeleri ise, 1980 dünya ekonomik buhranıyla birlikte emperyalist ülkelerde yeni teknolojilerin üretim sürecine uygulanmasını kendilerine çıkış noktası yaparak, kapitalizmin üretici güçleri geliştirdiğini; Sovyetler Birliği'nin, yani sosyalizmin ise bunu başaramadığını, çünkü emperyalist ülkelerin şirketleri halka açarak "demokratikleştirdiğini", Sovyetler Birliği'nin ise demokrasiyi engellediğini, ekonomik gelişme ile demokratikleşmenin birbirine paralel geliştiğini vb. ileri sürmüşlerdir. Ve tüm bunlar, küçük-burjuva aydınlarının geçmiş dönemdeki "sol" görünümünden yararlanılarak yapılmıştır.

Tek tek yanlışlığının gösterilmesi ve çürütülmesi kesin olan bu söylemler ve iddialar karşısında, yüzyılın en büyük baskı ve terörüyle yüzyüze bulunan dünya sol hareketinin fazlaca birşey yapamaması, kaçınılmaz olarak bu söylemin kitlelerce benimsenmesini getirmiştir. Küçük-burjuva aydınlarının "sol" görünümleri, bu gelişimde, söylemin "yeni sol" bir söylem olarak algılanmasını da getirdiğinden, yarattığı sonuç çok daha yıkıcı olmuştur. Dünya sol hareketinin önemli bir kesiminin (ki ağırlıklı olarak revizyonistlerin), içinde bulunan baskı ve terör ortamında, birazcık soluklanmak ve *sesini legal planda duyurabilmek amacıyla*, bu "yeni sol" söylemle ittifaka girmesi, sonuçların uzun dönemde kalıcı olmasını getirmiştir.

"Globalizm", "yeni dünya düzeni", "karşılıklı bağımlılık ilişkileri" gibi kavramların günümüzdeki yaygınlığı ve yaygınlaştırıcıları, böyle bir gelişimin sonucu ortaya çıkmıştır.

Böylece, örneğin, dünya çapında meta fiyatlarının dolarizasyonu, yani dolar ile belirlenmesi gibi bir olgu karşısında kolayca kayıtsız kalılabilmektedir. Wall Street'te belirlenen meta fiyatlarıyla geri-bıraktırılmış ülkelerdeki ücretler arasındaki farkın, uzun dönemde nasıl bir sonuç ortaya çıkaracağı ve toplum ve bireylerin yaşamlarında nasıl bir yıkım yaratacağı "unutturulmuş"tur.

Geçmiş dönemlerde bu ve benzeri olguların en geniş ölçekte ortaya koyan ve tahlil eden dünya sol hareketi, bu yeni dönemde emperyalist propaganda mekanizmalarının

olağanüstü gelişkinliği karşısında çaresiz kalmış ve geleneksel yayınlarının yetersizliğinden başka bir sonuç çıkaramamıştır. Revizyonizmin ideolojik egemenliği, bu durumda belirleyici bir yere sahip olmuştur.

Dünya çapında meta fiyatlarının dolarizasyonu örneğinde de görüleceği gibi, bu gelişim 1980'lerde ortaya çıkmış ve asıl olarak Sovyetler Birliği ile yapılan ticarete egemen kılınmıştır. Sovyetler Birliği, bu tarihe kadar "takas" sistemini kullanırken, Amerikan emperyalizminin dolara bağlı ticaret dayatmasını kabul etmiştir. Revizyonistler, bu gelişme karşısında sessiz kalarak, gelişmenin tahlil edilmesini önemli ölçüde engellemişlerdir. Birkaç Marksist aydının bu yöndeki çalışmaları ise, okuyucusu az dergilerin sayfaları arasında kaybolmuştur. Böylece, meta fiyatlarının dünya çapında dolara göre belirlenmesi, neredeyse "doğal" bir durum gibi algılanılmaya başlanmıştır.

Benzer bir örnek olarak bilimsel ve teknolojik alandaki gelişmeler verilebilir.

1980 yılında emperyalist sistemin içine girdiği ekonomik buhran, 1980'lerin başlarında dünya sol hareketi tarafından geniş ölçekte tahlil edilmeye ve değerlendirilmeye başlanmıştır. Özellikle buhranın temel dinamiklerinin geri-bıraktırılmış ülkelerin büyük borç stokları ve bunların ödenemez boyutlara ulaşmasından kaynaklandığı, bu dönemde en açık biçimde tespit edilmiştir. Bu borçların nedeninin ise, emperyalist sömürü mekanizmasından kaynaklandığı, yani yeni-sömürgecilik yöntemlerinin bir sonucu olduğu tartışılmaz bir kesinlikte belirlenmiştir. Ve bu belirlemelerden sonra, tüm dikkatler emperyalist sistemin bu ağır ekonomik buhrandan "nasıl" çıkacağı noktasında toplanmıştır. Revizyonizmin ideolojik etkisi bir kez daha kendisini göstermiş ve dünya sol hareketinde bu tartışma "monatarizm" mi, "keynescilik" mi tartışması haline dönüşerek, sistemin kendisini "nasıl restore edeceği" tahliline yönelmiştir.

Bu gelişim karşısında olayları ve tartışmaları izleyen kitleler, emperyalist sistemin işleyiş mekanizmasını anlamaya yönelmiş ve *bu mekanizmanın mantığı içinde* tartışmaları değerlendirmeye çalışmıştır. Dünyanın "önde gelen" sol ekonomistleri bu tartışmada "keynesçi" çözümün "en doğrusu" ya da sistem için "ehven-i şer" olduğu yönünde tavır belirlemişlerdir. Amerikan ve İngiltere'de Reagan ve Teacher yönetiminin uyguladığı "sıkı para politikası", yani "monatarizm"e karşı "sol" bir tavır olarak sunulan bu belirleme, 1980'lerin

ideolojik tartışması olmuştur. Ve herkesin açığa gördüğü gibi, sonuçta "monatarizm" kazanmıştır. Bu da, "sol"un, emperyalizm karşısında *ideolojik yenilgisi* olarak görülmüştür. Günümüzde küçük-burjuva aydınlarının hiçbir bilimsel değeri olmayan görüşleri kolayca söyleyebilmesinin arkasında bu "ideolojik yenilgi" yatmaktadır.

Kendisini 1980'lerde Cumhuriyet gazetesinin "ekonomi" yazarı olarak tanıtan ve T. Özal'ın "vizyonu"nu paylaşan, "monatarizm" in savunucusu Osman Ulagay, "madem insanoglunun gördüğü en radikal teknolojik değişimle karşı karşıyayız, öyleyse herşey değişecektir ve değişiyor, gelin bunu tartışalım" söylemiyle "globalizm" in sözcüsü olarak şöyle di-yebilmektedir:

"Bence Marks günümüzde yaşasaydı benzer bir tahlil yapacaktı. Yani, üretim araçlarındaki (teknolojideki) muazzam değişikliklerin üretici güçleri ve üretim ilişkilerini de hızla değiştirmekte olduğunu söyleyecekti büyük bir heyecanla. Sadece bu değil tabii: Küreselleşmenin yol açtığı eşitsizlik ve adaletsizlikler de Marks'ın inceleme alanına girecek, ona da kafa yoracaktı.

Türkiye'deki Marksistlerin Marks'ın temel tahlil araçlarını kullanmamasının nedeni ise açık: Teknolojideki değişiklikleri vurgulamaya başlarsanız 'Peki, bu değişim üretim ilişkilerini ve toplumsal ilişkileri nasıl değiştiriyor' sorusunu sormak zorunda kalırsınız. Bu soruya 'Hiç değiştirmiyor' diye cevap verirsiniz Marksist kalmaya devam edemezsiniz. 'Çok şeyi değiştiriyor olmalı' diye cevap verirsiniz de küreselleşmenin olgularıyla karşı karşıya kalırsınız." (*)

"Ekonomist" Osman Ulagay, bu girişten sonra, günümüzde "ulus-devlet" in "aşıldığını", dolayısıyla "bağımsızlık" gibi kavramların anlamı kalmadığını söylemektedir. Ve bunun için temel dayanak olarak "teknolojik değişim" i almakta ve şöyle söylemektedir:

"Mesela elektronik ticaretin çok yaygınlık kazanması durumunda ulus-devletlerin vergi alması bir problem halinde ortaya çıkacak." (**)

İşte emperyalizmin "evrenselliği" böylesine gerekçelerle ve söylemlerle dile getirilebilmektedir. Sol için geriye tek bir şey kalmaktadır: *Emperyalizmin varlığını kabul etmek ve*

(*) Osman Ulagay, Aktüel, 25.11.1999

(**) Osman Ulagay, Aktüel, 25.11.1999

onun içinde yaşamak.

Tüm bu söylemlerin, Marksizmin üretici güçler ile üretim ilişkileri arasındaki zorunlu uygunluk yasasına dayandırılmaya çalışıldığı açıktır. Teknolojik alandaki gelişmelerin kapitalist üretim ilişkileri tarafından engellenmesinin artık sözkonusu olmadığı, dolayısıyla yeni teknolojilerin kapitalist üretim ilişkilerini daha da geliştirdiği ve geliştireceği, bu temel yasaya dayandırılarak sola kabul ettirilmeye çalışılmaktadır. Ancak bugün bunu sola kabul ettirmenin *amacı* değişmiştir. İstenilen, solun emperyalizmi kabul etmesi ve *anti-emperyalist mücadelenin öncülüğünü* yapmaktan vazgeçmesidir. Kısacası, günümüzdeki gelişmelerin, anti-emperyalist mücadelenin başarılı olmasını olanaksız kıldığı kabul edilmesi istenmektedir. Öyle ya, anti-emperyalist mücadele başanya ulaşsa ve geri-bıraktırılmış ülkeler bağımsızlıklarını elde etseler bile, elektronik alandaki teknolojik gelişme karşısında bunu koruyamayacaklardır, çünkü kendi ulusal devlet sınırları içinde ticaretten vergi bile alması olanaksızdır!

İşte günümüzdeki emperyalist ideolojik propaganda ve demagojinin en tipik örneği böylesine basit bir akılyürütmeye dayandırılmakta ve ilan edilmektedir: Salt bir “elektronik ticaret”, yani İnternet ortamından mal alım-satımı bile artık ulusal devletlerin varlığını anlamsız kılmıştır, bu amaç için mücadele etmenin, ölmenin bir anlamı yoktur!

Ve hiç kimsenin şunu sormayacağı varsayılmaktadır: Pekala, ulusal devletler “elektronik” alandaki gelişmeler nedeniyle ticaretten vergi alamayacaklardır, ama ticarete konu olan mallar nereden alınacaktır? Doğal olarak “sanal ortamdan” “sanal mal” ticareti yapılmayacağına göre, bu malların üretildiği bir yer, üreten birileri ve bunların dağıtımının yapıldığı bir yer olmak zorundadır. Herkesin de bileceği gibi, “elektronik ticaret” hangi ülke üzerinden yapılıyorsa, o ülke üzerinden bu ticaret gerçekleştirilecektir ve dolayısıyla vergiyi de, kân da “realize” eden o ülke olacaktır. Günümüzde İnternet alanında Amerikan şirketlerinin, özellikle Microsoft’un egemenliği, bu ülkenin hangisi olduğunu Osman Ulagay’ın bile göreceği kadar kesin bir olgudur. Dolayısıyla ABD, bu alandaki tüm ticari faaliyetlerden ve gelirlerden vergi salma ve alma olanğını kendi tekelinde tutmaktadır. Burada vergi kaybına uğrayan, “elektronik ticaret” alanında Amerikan emperyalizminin hegemonyasına boyun eğen ülkeler olmaktadır. Bunun ekonomik ifadesi ise, tekil ülkelerin ticari vergi gelirlerinin bir bölümünün bu yolla ABD’ye

transfer edilmesidir. Bu ise, emperyalist ülke metalarının doğrudan pazarlanmasından başka bir anlama gelmemektedir. Bundan çıkartılabilecek tek sonuç ise, geri-bıraktırılmış ülkelerde emperyalizmin işbirlikçisi kesimler içindeki *ticaret burjuvazisinin* giderek eski gücünü yitireceğidir. Ve işin en hoş yanı ise, bu gelişmenin en çok Osman Ulagay gibi küçük-burjuva “ekonomist”lerini etkileyecek olmasıdır. Özellikle 1980 dünya ekonomik buhranı ile birlikte geri-bıraktırılmış ülkelere yönelik emperyalist ülke metalarının ihracındaki büyük artış sonucu ortaya çıkmış olan yeni pazarlama şirketleri (ticaret burjuvazisinin yeni unsurları), aynı zamanda Osman Ulagay gibilerinin maddi varlık koşullarını oluşturmuştur. Bunların gücün düşmesi, kaçınılmaz olarak Osman Ulagay’ın işsiz kalmasına neden olacaktır. Tabii, kendisine sözcülüğünü yapacak yeni bir işbirlikçi kesim bulmakta fazlaca zorlanmayacağı da kesindir. (*)

Emperyalizm ve emperyalist sömürünün bu şekilde ambalajlanması karşısında solda görülen sessizlik, aynı zamanda bu sunuşun mantığının kabul edilmesini de beraberinde getirmektedir. “Monatarizm”-“Keynesçilik” tartışmasında taraf olarak “ideolojik yenilgiye” uğrayan solun, bu sunuş mantığını kabul etmesi, kaçınılmaz olarak sunulan her şeyi büyük bir abartıyla öne çıkarmasına ve tüm dikkatlerin bu yöne yönelmesine neden olmaktadır. Bugün için elektronik ticaret konusunun öne çıkartılması, solda İnternet konusunun temel gözlem ve tartışma konusu haline getirmektedir. (Bu konunun solda tartışıldığı kadar uygulandığını söylemek elbette olanaksızdır. Ancak bunun nedeni, sözkonusu alanın “elektronik ticaret” alanı haline dönüştürülmüş olmasıdır. Solda bu alanda “pazarlanacak” bir şey bulunmadığı için, İnternet ortamında birşeyler yapılması çok fazla “revaçta” değildir.)

Bilinmesi zorunlu olan gerçek ise, elektronik alandaki gelişmelerin dünya çapında üretim ve tüketimin *merkezileştirilmesi* ve *merkezi bir planlamayla yürütülebilmesinin* nesnel koşullarının her dönemdekinden çok daha fazla olgunlaştığıdır. Bu ise, *dünya çapında* sosyalizmin inşasının daha fazla olanaklı olduğu demektir.

Emperyalist sistemden kopan ülke ya da

(*) İlgilisine not: Osman Ulagay, Hasan Cemal ve Asaf Savaş Akat ile birlikte, Cumhuriyet gazetesini, Uzunlar başta olmak üzere ticaret burjuvazisinin 1980 sonrasında yeni palazlanan kesimlerinin bir organı haline getirme girişiminin asli faillerinden birisidir.

ülkelerin, aynı teknolojik araçlarla, ister tekil ülke çapında, isterse birkaç ülke çapında üretim, dağıtım ve tüketimi merkezileştirebilme olanağına sahiptirler. Emperyalist tekellerin “elektronik ticaret” alanında kullandıkları teknoloji, emperyalist sistemin dışına çıkan ülkeler tarafından, ülkesel ölçekte, malların üretim ve dağıtımını (stok kontrol sistemleri olarak) için kullanılabilir bir araçtır. Bu aracın, iletişim teknolojisinin olanaklarıyla başka ülkelerin üretim ve dağıtım ilişkileriyle bağlantılandırılıp bağlantılandırılmayacağı sorunu, o ülkenin kendi metalarını satış koşullarıyla ilişkilidir. Metanın değeri ile fiyatı arasında büyük farklılıkların ortaya çıktığı ve tekeli fiyatının egemen kıldığı bir ticaretin, salt ülkeler için değil, bireyler için bile “elverişsiz” bir ticaret olduğu da açıktır. Bu nedenle, sözkonusu olan, bilimsel ve teknolojik alandaki gelişmeler değil, bunların *hangi* üretim ilişkileri çerçevesinde ve *hangi* amaçlar için kullanılacağı sorundur. Bir tek pazara ve bu pazarda tekelin belirlediği (azami kâr oranına göre) fiyatlarla satılan metalara bağımlılık emperyalist sömürünün en tipik görünümüdür. Neo-liberalizmin tüm iddialarına karşın, bu bağımlılık ilişkisi “serbest pazar”ı değil, tekeli bir pazarı ifade eder. İşte emperyalizm de, üretim sürecinde olduğu kadar, pazarda da bir kaç emperyalist ülkenin ve tekelin bu egemenliğinden başka birşey değildir.

Bugün hiçbir ülke, salt teknolojik gelişmeler ortaya çıktı diye, kendi zararına işleyen bir ticari ilişkiyi kabul etmek durumunda değildir. Teknolojik gelişme, üretimin daha düşük maliyetle ve dağıtımın daha hızlı gerçekleştirilmesini olanaklı kılmıştır. Diğer taraftan aynı teknolojik gelişme, bürokratik işlerin alabilmesine basitleştirilmesinin gerçekleştirilmesini sağlayacak boyutlara ulaşmıştır. Bu iki alandaki gelişme, üretim ve dağıtım sürecine ilişkin olduğu kadar, devletin aygıtına ilişkin sonuçlar yaratmaktadır. Sorun, bunların nasıl ve hangi koşullarda toplumun yaşam koşullarını sürekli iyileştiren yönde kullanılacağı sorundur. Revizyonistlerden legalistlere kadar pek çok kesimin “sol” adına “yeni projeler üretilmelidir” söyleminin boş bir söylem olmasının somut gerçekliği de burada bulunmaktadır.

Biz diyoruz ki,

Emperyalizme ve emperyalist sömürüye karşıyız. Uluslar ve devletler arasında eşit olmayan, adil olmayan ilişkilere karşıyız. Ürünlerin üretiminden dağıtımına kadar her alanda toplumun gereksinmelerini esas almak durumundayız. Halkın gereksinmelerinin azami

ölçüde karşılanabilmesinin yolu, bunların üretiminin artırılması ve maliyetinin en aza indirilmesinden geçmektedir. Yeni teknolojilerin üretime uygulanmasında kapitalist ölçülerin kabul edilmesi, toplumun gereksinmesine göre değil, kâr oranlarının yüksekliğine göre yatırım ve üretim yapılmasını getirmektedir. Bu ise, kapitalist üretim ilişkilerinin doğasındaki üretim anarşisini alabildiğine artırmakta ve aşırı-üretim bunalımlarına neden olmaktadır. Böylece, toplumun büyük bir kesimi (ki bu ülkesel ölçekte ya da dünya çapında ele alınabilir) temel gereksinmelerini karşılayamazken ya da çok yüksek fiyatlarla karşılayabilme koşullarında bulunurken, başka malların üretiminde salt kâr oranı yüksek olmasından dolayı aşırı-üretim ortaya çıkmaktadır. Bu da, emek-gücünden ekonomik kaynaklara kadar pek çok unsurun tüketilmesine neden olmaktadır. Kapitalist üretimin teknoloji karşısındaki yeri, kâr oranlarını azamileştirmekle sınırlıdır. Emperyalist hegemonya, bu koşullarda, emperyalist tekellerin metalarının toplumun gereksinmeleri bir yana bırakılarak, topluma pazarlanmasını getirmektedir. Ellerinde tuttukları tüm yazılı ve görüntülü basın-yayın araçlarıyla bu metaları topluma bir “gereksinme” gibi sunabilmektedirler. Bu nedenle sorun, teknolojik gelişmelerin üretim sürecine uygulanması değil, üretimin *hangi amaçlarla* gerçekleştirileceğidir. Marmara depreminde de görüldüğü gibi, sözkonusu olan “ucuza”, yani kâr oranı çok yüksek çok miktarda “konut üretmek” değildir. Olması gereken, insani gereksinmelerin en iyi biçimde karşılanabildiği konutların “ucuza”, yani toplumsal kaynakların en verimli kullanılmasıyla üretilmesidir. Örneğin, hazır beton duvar üretim teknolojisindeki gelişme ve bunların kolayca konut alanında montajının yapılabilmesi ile aynı hazır beton duvarın en yüksek kâr getirecek şekilde üretilmesi birbirinden farklı iki üretim ilişkisini ve yönetimi gerektirir. Bir üretim sürecinde toplumsal maliyetin düşürülmesi ile kâr oranını maksimize etmek amacıyla maliyetin düşürülmesi bir ve aynı şey değildir.

Emperyalizmi “evrensel” ilan eden ve “globalizm”in kaçınılmazlığının kabul edilmesi gerektiğini söyleyen, buna paralel olarak ulus-devletin aşıldığını, ulusal bağımsızlığın anlamsızlaştığını ileri sürenlerin diğer bir dayanak noktası ise, geri-bıraktırılmış ülkelerin ekonomik kalkınma için gerekli *kaynaklara* sahip olmadığı ve dolayısıyla bunu “dışardan” bulmak zorunda olduğu savıdır.

Bu sava göre, kaçınılmaz olarak, ulus-dev-

letler ekonomik olarak gelişmek için emperyalist ülkelerde birikmiş olan büyük sermaye stokundan yararlanmak zorundadır. Bu ise, emperyalist ilan edilen ülkelerden “kredi” alınması demektir ve emperyalist ülkelerin “kredi alım koşulları” da IMF tarafından belirlenmektedir. Dolayısıyla “kahrolsun emperyalizm” ya da “kahrolsun IMF” sloganları gerçekçi değildir, günümüzdeki gelişmeleri kavrayamamanın ifadeleridir!

Sava güncellik katmak için de, Marmara depreminin meydana getirmiş olduğu yıkımın boyutları ve bu bölgenin yeniden imanı için gerekli olan kaynakların büyüklüğü örnek olarak verilebilir. (*)

Dünyanın “en büyük 24. ekonomisi”ne ve kendine yeterli hammadde kaynaklarına sahip “7 ülkeden biri” olan ülkemizin “bile”, Marmara depreminin yıkımı karşısında “dışarıya” ihtiyacı vardır. Öyleyse — diyecektir “globalist”, dünyanın diğer geri-bıraktırlmış ülkeleri için emperyalizmden bağımsız bir ekonomik gelişme “hayaldir”.

İşte bu savda ve kanıtlarda gizlenen, söylenmeyen yanlar vardır. Konumuzla kendimizi sınırlayarak bunların belli başlılarını şöyle sıralayabiliriz:

İlkin, emperyalist ülkelerdeki büyük sermaye birikiminin *kaynağı* ortaya konulmamaktadır. Böylece emperyalist ülkelerdeki “büyük” bir *sermaye birikiminin mevcudiyeti* ve *sürekliliği*, *önsel* olarak tüm savın dayanağı yapılmaktadır. Ve çok iyi bilinmektedir ki, emperyalist ülkelerdeki sermaye birikiminin temel kaynağı *geri-bıraktırlmış ülkelerin* sömürülmesinden sağlanan kârlardır. Emperyalizme bağımlı ülkelerin hammadde kaynaklarının ucuz alınması, verilen kredi ve borçların koşulları ve faizleriyle elde edilen gelirler, emperyalist metallerin tekel fiyatlarıyla bu ülkelere satılmasıyla ortaya çıkan tekel kâr ve bağımlı ülkelerde oluşturulmuş olan doğru yatırımlardan elde edilen kârların emperyalist ülkelere transferi, emperyalist ülkelerdeki sermayenin birikimini sağlamaktadır. Bu da, emperyalist sömürünün görüngüleridir.

İkinci olarak, geri-bıraktırlmış ülke içi üretimden elde edilen “katma değerler” ve kârlar, emperyalist sömürü mekanizmasıyla, ülke içinde sermaye birikimini engellemektedir. *Bu nedenle*, geri-bıraktırlmış ülkeler kendi eko-

nomik gelişimleri için mevcut bir sermaye birikimine sahip değillerdir.

Üçüncü olarak, geri-bıraktırlmış ülkelerdeki emperyalist hegemonya, ülkelerin kendi gereksinmelerine ve koşullarına uygun olarak (iç dinamikle) gelişimini engellediğinden, bilimsel ve teknolojik alanda yeni gelişmeler sağlamaları olanaksız kılınmıştır. Bu ülkelerde yetişmiş insan gücü, “beyin göçü” yoluyla emperyalist metropollere aktarılmıştır. Ülke içindeki eğitim, tümüyle emperyalizmin içinde bulunduğu koşullara bağlı olarak düzenlendiğinden, bilimsel ve teknolojik alanda araştırma faaliyetinde bulunabilecek insan gücü en aza indirilmektedir.

Dördüncü olarak, geri-bıraktırlmış ülkelerde, şu ya da bu nedenle bilimsel ve teknolojik alanda bir gelişme yaratılabildiğinde ise, patent hakları şemsiyesi altında kolayca işe yaramaz hale getirilmektedir.

Beşinci olarak, ihracat ve ithalat işlemlerindeki eşitsizlik, ülke içi kaynakların dışarıya transferini sağlayarak sermaye birikimini engellemektedir.

Bu belli başlı yanlar, dış ticaretin devletleştirilmesinden emperyalist ülkelere alınan kredi ve borçların iptaline kadar bir dizi önlem alınmadıkça, geri-bıraktırlmış ülkelerin ekonomik kalkınma için gerekli kaynaklara sahip olamayacaklarını göstermektedir.

Salt bir Marmara depreminin ortaya çıkardığı yıkım bilançosuna bakıldığında, “dışardan” sağlanan kaynakların 4-5 milyar dolar civarında olduğunun hükümet tarafından “övnerek” ilan edildiği görülmektedir. Ülke içi kaynaklardan sağlanamayacağı iddia edilen bu miktarın iki-üç katı ise, *her yıl* dış borçların faiz ve ana para ödemeleri olarak emperyalist ülkelere aktarılmaktadır.

Diğer yandan günümüzde, geçmiş dönemlerden farklı olarak, *meta fiyatlarının dolarizasyonu* yoluyla emperyalist ülkelere yönelik kaynak akışı daha da artırılmıştır. Özellikle emperyalist ülkelere hammadde ve yarı mamul madde satmak durumunda olan geri-bıraktırlmış ülkeler, fiyatların dolarizasyonu ile büyük kayıplara uğratılmaktadır. Ulusal paraların “konvertibl” kılınmasıyla birlikte, dolar karşısında sürekli değişen ve uluslararası borsalar tarafından belirlenen düşük değerlere sahip olmaları, ülke içi kaynakların emperyalist ülkelere daha fazla oranda transferini olanaklı kılmıştır. (Tabii burada karşısav olarak, emperyalist ülkelerin mal satışında doları esas aldıkları gibi, geri-bıraktırlmış ülkelerin de kendi ürünlerini dolarla sattıkları ileri sürülerek, alımda yitirilenin satımda geri

(*) Bu ve benzeri savları ileri sürenlerin en geniş ölçekte kullandıkları yöntem demagoji yapmaktır. Bu nedenle, herhangi bir sav, tarihsel ve güncel bazı olgularla çürütüldüğünde, hemen yeni bir olgu karşı kanıt olarak ileri sürülmektedir.

alandığını ve bunların da birbirini dengeleyeceği söylenebilir. Ancak geri-bıraktırılmış ülkelerin iç üretim mallarının maliyeti ve fiyatı, ülkenin kendi ulusal parası ile hesaplandığı gibi, bu malların uluslararası pazar fiyatları emperyalist ülkelerin talepleriyle belirlenmektedir. Birinci durumda dolar karşısında ulusal paranın değer yitirmesiyle ortaya çıkan ürünlerin fiyatlarının düşmesi; ikinci durumda alıcının belirlediği düşük fiyat sözkonusudur. Bu iki durum, alım-satım işlemlerinin dolar üzerinden yapılmasının hiçbir kayba neden olmayacağı savını çürütmektedir.)

Tüm bunlardan sonra emperyalizmin “evrenselliği” savunucularının elinde kalan tek şey, geri-bıraktırılmış ülkelerde ortaya çıkan “modern” yaşam görüntüleridir. Çok katlı evler, gökdelenler, son model arabalar, benekli televizyonlar, buzdolapları, çamaşır ve bulaşık makineleri, cep telefonları, hiper marketler vb., emperyalizmin hiç de “kötü” olmadığını, geri-bıraktırılmış ülkelerin gelişimini “belli ölçüde” engellemiş olsa bile, uzun dönemde “çağdaş” bir seviyeye getirdiğinin kanıtları olarak gösterilecektir. Halk kitlelerinin siyasal yönelimleri, olaylar karşısında tepkisiz kalışı, devrimci mücadelenin durağanlığı ve demokratik kitle örgütlerinin etkisizliği, hep bu kanıtların ne denli doğru olduğunun olguları olarak sunulabilmektedir.

İşte emperyalist sömürünün gizlenmesine yönelik ideolojik propagandanın son sığınağı ve kitleler üzerinde en fazla etki yaptığı yer de burasıdır.

Salt ülkemiz tarihine bakıldığında görülecektir ki, emperyalist üretim ilişkileri, benzer bir gelişmeyi 1950’li yıllarda yaratmış ve kitleleri geniş ölçüde etkilemiştir. Geçmiş dönemlere kıyasla geri-bıraktırılmış ülkelerde pazanın genişletilmesi ve buna paralel olarak toplumsal üretimin artışı ve nispi bir refahın ortaya çıkışı 1950’li yılların en temel olgusu olmuştur. Ve bu gelişmenin sonucu ise, geri-bıraktırılmış ülke içindeki çelişkilerin görünüşte yumuşaması, halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile oligarşi arasında *sunî bir denge*nin kurulması olmuştur. Mahir Çayan yoldaş bu durumu *Kesintisiz Devrim II-III*’de şöyle özetlemiştir:

“Ülke içinde pazanın genişlemesine paralel olarak şehirleşme, haberleşme ve ulaşım çok gelişmiş ve ülkeyi ağ gibi sarmıştır. Eski dönemlerdeki halkın üzerindeki zayıf feodal denetim — emperyalizmin fiili durumu bütün ülke çapında değil, ticari merkezlerde ve ana haberleşme yerlerindeydi— yerini,

çok daha güçlü oligarşik devlet otoritesine bırakmıştır. Oligarşik devletin ordusu, polisi ve de her çeşit pasifikasyon ve propaganda araçları ülkenin her köşesinde egemenliğini kurmuştur.

Bütün bunlara, I. ve II. genel bunalım dönemlerindekiyle kıyaslanmayacak şekilde, bu ülkelerde emperyalizmin ve oligarşinin propaganda araçlarını korkunç seviyeye getirmesini, pasifikasyon yöntemlerini geliştirmesini ve geçmiş dönemlerde milli kurtuluş savaşlarından edindiği tecrübeleri ilave etmek gerekir.

Artık geri-bıraktırılmış ülkelerdeki oligarşik devlet aygıtı, mevcut üretim ilişkilerini —buna ülkedeki kapitalizm iç dinamiklerle gelişmediği için, emperyalist üretim ilişkileri demek yanlış olacaktır— uzun bir süre koruyabilecek seviyeye gelmiş, bu ülkelerdeki halk kitlelerinin, özellikle geniş emekçi yığınlarının tepkileri pasifize edilerek, bu tepkiler ile oligarşi arasında sunî denge kurulmuştur. (Bu durum, pasifizmin, revizyonizmin bu ülkelerdeki maddi dayanağını teşkil etmektedir.)”

Geri-bıraktırılmış ülkelerde halk kitlelerinin mevcut düzene karşı tepkileri ile oligarşi arasında kurulmuş olan sunî denge, bir yandan üretim artışına paralel olarak gelişen nispi refaha dayanırken, diğer yandan ve temel olarak emperyalizmin ve oligarşinin zoruyla sürdürülmektedir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte kitlesel ölçekte sürdürülen baskı ve terör, oligarşinin bozulmaya yönelen sunî dengeyi yeniden kurma amacına yönelmiştir. Oligarşinin askeri baskı ve terörü ile pasifize edilmiş olan kitleler, 1985 sonrasında dünya ekonomik buhranının şiddetinin azalmasına paralel olarak ortaya çıkan ekonomik gelişmelerle yüzyüze gelmişlerdir. Günümüzdeki tüm ideolojik ve politik olgular, bu ikili gelişimin ürünü olmuştur. Bu ikili yönün birisi ihmal edilerek olguların doğru bir biçimde belirlenmesi ve tahlil edilmesi olanaksızdır.

Diyebiliriz ki, geri-bıraktırılmış ülkelerin ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel vb. her alanda gerçek ve kalıcı bir gelişmeye ulaşabilmesinin önündeki en temel engel, emperyalizm ve emperyalist sömürüdür. Emperyalizmden ve emperyalist sömürden kurtulabilmenin tek yolu ise, ülkenin bağımsızlığını elde etmesidir. Bu da, günümüzde bir halk kurtuluş savaşı verilmeksizin gerçekleştirilemez. Bu savaşın verilebilmesinin en büyük engeli ise, halk kitlelerinin düzene karşı tepkisi ile

oligarşi arasında kurulmuş olan suni dengedir. Suni dengenin bozulması, devrimci mücadelenin günümüzdeki en temel görevi durumundadır. Bu görev, kaçınılmaz olarak, suni dengenin oluşumu ve sürdürülmesini sağlayan temel etmenlere karşı mücadele edilmesini gerektirir. “Globalizm” propagan-

dasına ve demagojisine karşı mücadele, suni dengeyi bozmaya yönelik savaşın ayrılmaz bir parçasıdır. Bu da, emperyalizmin ve emperyalist sömürünün niteliğinin ve günümüz koşullarında biçimlenişinin kitlelere açık ve net biçimde gösterilmesi ve kavratılmasını gerektirir.

“Globalleşen” Dünyada Anti-Emperyalist Bir İktidar Yaşayabilir mi?

1980 yılında emperyalist sistemin içine girdiği ekonomik buhranla birlikte ortaya çıkarılan “neo-liberalizm”in en büyük iddiası, günümüz koşullarında klâsik anlamda bir bağımlılık/bağımsızlık olgusunun sözkonusu olmadığı, bunun yerini “karşılıklı bağımlılık” ilişkisinin aldığı olmuştur. “Neo-liberalizm”e göre, “global” olarak ulusal ekonomiler birbirleriyle ayrılmaz bağlar kazanmıştır ve bu bağlar “3. dünya ülkeleri”nin “metropollere” bağımlılığı yanında, “metropoller”in “3. dünya ülkelerine” bağımlılığını da getirmiştir. Bu “karşılıklı bağımlılık”, “3. dünya ülkeleri”nin “metropoller”e sanayi malları ihracını artırarak, “metropoller”deki sanayilerle rekabet edebilme koşullarını da yaratmıştır. Güney Kore, Tayvan, Singapur, Endonezya gibi ülkelerin “metropol” ülkelerle olan ticaretlerinde sanayi ürünleri ilk sırada yer aldığı gibi, dış ticaret dengesi bu ülkeler lehine büyük fazlalıklar vermektedir. Üretim için gerekli girdilerin bir kısmının dış ülkelerden gelmesi, bu tür sanayilerin dışa bağımlılığını kaçınılmaz kıldığı gibi (uluslararası işbölümünün bir sonucu olarak), ürünlerin “metropol” ülkelere satılma zorunluluğu, aynı zamanda “metropol” ülkelerinin bu ürünleri satın alma zorunluluğu ile birlikte gelişmiştir. Bu koşullarda, tekil ulusal ekonomilerin kendi başına yeterli olması ve gelişebilmesi **olanaksızlaşmıştır**.

Bu “neo-liberal” iddialar, 1990 sonrasında Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığı koşullarında, daha büyük ölçüde ileri sürülmeye ve propagandası yapılmaya başlanmıştır. Artık bu iddialar yeni bir söylem ortaya çıkarmıştır: “Globalizm” ve “yeni dünya düzeni”. “Neo-liberalizm”, emperyalist hegemonya altındaki ülkelerin içinde buldukları sömürü ilişkilerini “karşılıklı bağımlılık” söylemiyle meşrulaştırır-

ken, diğer yandan bu yeni kavramları, bu meşruiyetin yeni destekleri olarak kullanmaya başlamıştır.

Tüm bu söylemlerin ve savların amacı, emperyalist sömürü altındaki ülkelerin **bağımsızlık** istemlerinin “günümüz dünyasında” hiç bir değere sahip olmadığını ve “globalleşen dünya”da, bu dünyadan **bağımsız olarak yaşamının ve kalkınmanın** olanaksız olduğunu kitlelere kabul ettirmektir. Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığından Küba’nın emperyalist ambargo koşullarında karşı karşıya kaldığı ekonomik sorunlara, Nikaragua’da Sandinistlerin iktidarı yitirilerine, Vietnam’ın Amerikan emperyalizmiyle ve IMF ile ilişki kurmasına kadar her somut olgu, bu amaç için kullanılır olmuştur.

Öz olarak denilmektedir ki, **“Globalleşen” dünyada anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) bir devrimci iktidar uzun süre ayakta kalamaz ve ülke içinde ekonomik gelişmeyi sağlayamaz.**

Dikte ettirilmeye çalışılan bu vargı, anti-emperyalist bir ekonomik kalkınma programının ne denli “insani”, “toplumsal” niteliğe sahip olursa olsun, uygulanabilmesi için **gerekli ekonomik kaynakları bulamayacağı** iddiasıyla sona erdirilmektedir. Böylece, salt anti-emperyalist bir devrim programının gerekli ekonomik kaynakları “nereden bulacağı” sorusuyla sınırlı kalınmayarak, her türden anti-emperyalist ekonomi-politikaların “kaynak sorunu” nedeniyle uygulanamayacağı söylenmektedir.

Ülkemiz somutunda T. Özal döneminde yaygınlaştırılan bu “neo-liberal” söylem, bir yandan devrim mücadelesinin politik iktidarı ele geçirilmesiyle sonuçlansa bile, ekonomik kalkınmayı sağlayamayacağı için “boş” ve

“soyut” bir gelecek hayali olduğunu ilan ederken, diğer yandan düzen partilerinin seçim propagandalarındaki vaatlerinin gerçekleştirilebilmesi için gerekli kaynağın bulunamayacağı propagandasıyla birlikte yürütülmüştür.

Bu söylem, 1980 sonrasında reel ücretleri sürekli olarak düşen işçi sınıfının sendikal mücadelesinin yükseldiği bir evrede ücret artışı istemlerine karşı da geniş ölçüde kullanılmıştır. En yüzüstü ifadelerle “bulun kaynağı istediğinizi verelim” denilmeye başlanılmıştır. Zaman içinde bu söylem ve onun içerdiği demagoji öylesine kabul görür hale gelmiştir ki, her türlü toplumsal, ekonomik, kültürel vb. istem karşısında “kaynak sorunu” ortaya atılmaya başlanmıştır. Sonuçta, geniş halk kitleleri bu demagojinin etkisi altına girmiş ve kendi çıkarlarını doğrudan ilgilendiren konularda bile “kaynağı nereden bulacaksınız” sorusunu sorar hale gelmiştir. Giderek bu kavrayış günlük yaşamların içine girmiş, iş yerlerinden ev içlerine kadar her yerde **istekler** ve **öneriler** “kaynağı nerede” sorularıyla kolayca bir yana itilir olmuştur. Artık her talep ya da öneri, kendi içinde kendi “kaynağını” **bulmaksızın** “ileri sürülemez” ve söylenemez hale gelmiştir. Tüm bunlar giderek mizah (gülmece) konusu olabilecek düzeylere inmiş, aile ilişkileri içinde çocuğun en çocuksu istemleri bile, anne ve babaları tarafından “kaynağı nereden bulcaz?” sözleriyle karşılaşır olmuştur. Bunun günümüzdeki en son bulucularından birisi de tasfiye sürecindeki PKK olmuştur.

“Ayrılmak, ayrı devlet kurmak, emperyalist sistemden gelen egemenlik yaklaşımına karşı cephe almak, bütünüyle sistem dışına çıkmak ve kendi kabuğuna çekilmek, ulusları geliştirmiyor, geliştirmede de. Yüzyılın sonuna geldiğimiz bir süreçte, artık ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ilkesi, çözüm yöntemi olarak esas alınmaması gereken, gelişme açısından yeterlilik arzetmeyen, ulusun bütün yönleriyle gelişimine denk düşmeyen bir yöntem olarak kalıyor.

Nitekim bunu esas alan uluslar geri kaldılar. Şimdi bu devletler yıkılıyor. **Bu tür bağımsızlık anlayışı, içinde bulunduğumuz dünyaya denk düşmüyor.”** (Serxwebun, Ağustos 1999, sayı: 212) (abç)

Sözün özü, “emperyalist sistemden ayrılarak ekonomik gelişmenin sağlanması olanaksızdır” yargısı en geniş ölçekte yerleştirilmiştir. Ve bu yargı, anti-emperyalist bir devrimci iktidarın “bulamayacağı” bir “ekonomik kayna-

ğın”, mevcut düzen tarafından nasıl bulunacağını da bir yana bıraktığından, kadercilik ve tevvekkülcülük yaygınlaşmıştır.

Soru şudur: Anti-emperyalist devrimci bir iktidarın, ülkenin ve toplumun gelişebilmesi ve kitlelerin yaşam standardını sürekli artırabilmesi olanaklı mıdır? Bunları gerçekleştirebilmek için gerekli “ekonomik kaynaklar” var mıdır? Nereden bulunacaktır?

DEVRİMCİ İKTİDARIN EKONOMİK KAYNAKLARI

THKP-C/HDÖ Demokratik Halk Devrimi Programı’nın belirlemeleriyle söylersek, devrimci iktidar, “gerçek ve bağımsız bir sanayileşme ve ileri bir tanımsal ekonomi yaratarak, halkın yaşam koşullarını sürekli yükseltmeyi” amaçlar. Bu amaç, aynı zamanda, “nüfus artışını gözönüne alarak, bu artışı aşan düzeyde ve kişi başına düşen miktarı zaman içinde artıran ve de bunun sürekliliğini güvence altına alan bir üretim artışını” da içermek durumundadır.

Sorun, “neo-liberal” söylemle ifade edersek, bu amacı gerçekleştirmek için gerekli “ekonomik kaynaklar”ın bulunup bulunamayacağıdır.

En genel ifadeyle söylersek, ekonomide kaynak, **mevcut** üretim birimlerinin üretimlerini sürdürebilmeleri için gerekli girdiler (kapitalist ölçekte, hammadde, yarı-mamul madde, makine, teçhizat vb. olarak değişmeyen sermaye ile ücretler ve diğer giderler için değişen sermaye) ile **yen**i gereksinmelerin karşılanması için üretimin artırılması amacıyla üretim alanının genişletilmesi ya da **yen**i üretim birimlerinin kurulması için gerekli yatırım araçlarını kapsar.

Kapitalist ölçekte bu kaynaklar, sabit ve döner sermaye olarak tanımlanır. Söz konusu olan tekil kapitalistin yatırımı olmadığından, ülkesel ölçekte bu sermayenin bulunması “ekonomik kaynak” olarak tanımlanmaktadır.

Emperyalist sistem içinde ele alındığında bu “ekonomik kaynak”, yani yatırım ve üretim için gerekli sermaye, ülkenin emperyalist sistem içindeki yerine göre değişkenlikler gösterir.

Eğer emperyalist bir ülke söz konusu olursa (“metropol ülkeler”), sermayenin **tarihsel birikimi** ve **yeniden üretimi** ekonomik kaynakların çerçevesini belirleyecektir.

Emperyalist-kapitalist ülkeler açısından, ekonomik gelişim için, öncelikle bir sermayenin varolması gereklidir. Bir başka deyişle, kapitalist üretimin başlayabilmesi için, öncelik-

le kapitalistin bir “ekonomik kaynak”, yani sermaye bulması şarttır. Bu yüzden, emperyalist-kapitalist ülkelerde kapitalizmin **ilk ekonomik kaynakları** ilkel sermaye birikimi olarak ortaya çıkar. Hiçbir şey yoktan varedilemeyeceğine göre, kapitalist üretim için ilk “ekonomik kaynak” bir yerden gelmiş olmak zorundadır. Bu ilk “ekonomik kaynak”, yani ilkel sermaye birikimi olmaksızın, kapitalist üretimden söz etmek olanaksızdır. Aksi halde, **mevcut olan**, yani **birikmiş olan** bir sermayenin nereye ve nasıl yatırılacağı sorusu ortaya çıkar ki, bu da “kaynağı nereden bulacaksınız” sorusunu soran herhangi bir “neoliberalizm” yanlısının demagojisi için hiçbir işe yaramayacaktır. Onların demagojisinin temeli, gerçekleştirilmek istenen amaç için mevcut olmayan bir “kaynak”ın nereden bulunulacağı sorusunda yatmaktadır. Dolayısıyla, emperyalist-kapitalist ülkelerin bugün ellerinde mevcut olan olağanüstü sermaye birikimi değil, başlangıçta **mevcut olmayan sermayenin nasıl biriktirildiği** sorusu yanıtlanmak zorundadır.

Karl Marks, **Kapital**'de kapitalist üretim sürecini ayrıntılı olarak tahlil ederken, aynı zamanda sermayenin ilkel birikimi ve büyüme sürecini de ayrıntılı olarak ele almıştır. Sermayenin ilkel birikimini Marks şöyle ortaya koymaktadır:

“Sermaye birikimi, artı-değerin varlığını; artı-değer, kapitalist üretimi; kapitalist üretim ise, meta üreticilerinin ellerinde daha önceden oldukça büyük bir sermaye ve emek-gücü kitlesinin bulunmasını öngörür. Buradaki hareketin bütünü, bu yüzden bir kısır döngü gibi görünür ve bundan ancak kapitalist birikimden önce, bu üretim tarzının sonucu değil, çıkış noktasını oluşturan bir ilkel birikimin (Adam Smith'in deyimiyile, daha önceki birikimin) bulunduğunu kabul etmekle kurtulmak mümkündür.

Ekonomi politikte, bu ilkel birikim, aşağı yukarı teolojide ilk günahın oynadığı rolü oynar. Adem baba elmayı ısırmıştır ve insanoğlu günaha bulanmıştır. Günahın başlangıcı güya böylece, geçmişe ait bir masal gibi anlatılarak açıklanmış oluyor. Evvel zaman içinde, iki çeşit insan vardı; birisi çalışkan, akıllı ve daha önemlisi tutumlu bir seçkinler topluluğu; diğeri, ellerine geçeni ve hatta daha fazlasını har vurup harman savuran tembel serseriler topluluğu. Teolojinin ilk günah efsanesi,

bize, kuşkusuz, insanın ekmeğini alınının teriyle yemeğe nasıl mahkûm edildiğini anlatıyor, ama ekonomik ilk günahın tarihi ise, bize, yeryüzünde, buna hiç de gerek duymayan insanların bulunduğunu açıklıyor. Ne zararı var! Böylece ilk tür insanlar servet biriktirmiş oldular, ikinci türdekilerin ise, ellerinde kendi postlarından başka satacak bir şeyleri kalmadı. Ve işte, bütün çalışıp didinmelerine karşın, kendilerinden başka satacak hiç bir şeyleri olmayan büyük çoğunluğun sefaleti ve uzun süredir çalışmayı bıraktıkları halde, küçük bir azınlığın durmadan artan zenginliği, bu, ilk günahla başlar. Bu çocukça yavanlıklar, mülkiyetin savunulmasında, bize her allahın günü yinelenir durur. Örneğin, M. Thiers, bir devlet adamının bütün ciddiliğiyle, bir zamanlar her tür inceliğe sahip Fransız halkını buna inandırmaya çalışır. Ama *propriété* sorunu ortaya çıkar çıkmaz, bir çocuğun zihinsel gıdasının, her yaşa ve gelişmenin her aşamasına uygun düşeceğini öne sürmek, kutsal bir ödev halini alır. Oysa tarihte, ele geçirmenin, köleleştirmenin, soymanın, öldürmenin, kısacası zorun büyük rol oynadığını herkes bilir. Ekonomi politiğin şefkatli sayfalarında sevimli bir saflık çok eskiden beri sürer gider. Hak ile ‘emek’ her zaman için zenginliğin, tek aracı idiler, ama, içinde bulunulan yıl, her nedense hep bu kuralın dışında tutulur. Oysa, aslında, ilkel birikim yöntemleri saf ve sevimli olmaktan çok uzaktır.

Üretim ve geçim araçları kendiliklerinden nasıl sermaye değilse, para ve metalar da kendiliklerinden sermaye değildir. Bunların sermayeye dönüşmeleri gerekir. Ama bu dönüşümün kendisi, ancak belli koşullar altında olabilir, yani birbirinden çok farklı türden iki meta sahibinin, yüzyüze ve temas haline gelmesi gerekir; bir yanda, başkalarına ait emek-gücünü satın alarak, ellerindeki değerler toplamını artırmak isteğinde bulunan, para, üretim aracı ve geçim aracı sahipleri: öte yanda, kendi emek-güçlerini ve dolayısıyla emeklerini satan özgür emekçiler. İki anlamda özgür emekçiler: çünkü bunlar, ne köleler, serfler vb. gibi üretim araçlarının ayrılmaz bir parçasıdır, ne de mülk sahibi köylüler gibi üretim

araçlarına sahiptirler; demek ki, bunlar, kendi üretim araçları bulunmayan, böyle bir engel ve yükten kurtulmuş kimseler olmalıdırlar. Meta pazarındaki bu kutuplaşma ile kapitalist üretimin temel koşulları sağlanmış olur. Kapitalist sistem, emekçilerin, emeklerini gerçekleştirebilecekleri araçlar üzerinde her türlü mülkiyet hakkından tamamen ayrılmış ve kopmuş olmalarını öngörür. Kapitalist üretim, ayakları üzerinde doğrulur doğrulmaz, yalnız bu ayrılığı sürdürmekle kalmaz, bunu gitgide artan boyutta yeniden-üretir de. Bu nedenle, kapitalist sistemin yolunu açan süreç, emekçinin elinden üretim araçlarının sahipliğini alan süreçten başkası olamaz; bu süreç, bir yandan toplumsal geçim araçlarını sermayeye dönüştürür, öte yandan, doğrudan üreticileri ücretli emekçilere dönüştürür. İlkel birikim denilen şey, bu nedenle, üreticiyi üretim araçlarından ayıran tarihsel süreçten başka bir şey değildir. İlkel olarak görünür, çünkü, sermaye ve buna uygun düşen üretim tarzının tarih-öncesi aşamasını oluşturur...

İlkel birikimin tarihinde, bütün devrimler, kapitalist sınıfın oluşması yolunda kaldıraç görevi gören çağ açıcı devrimlerdir; ama her şeyden çok, büyük insan yığınlarının birdenbire ve zorla geçim araçlarından kopartılarak, özgür ve 'bağılantısız' proleterler olarak emek pazarına fırlatılıp atıldığı anlar önem taşır. Tarımsal üreticilerin, köylülerin mülksüzleştirilmeleri, topraktan ayrılmaları, bütün bu sürecin temelidir." (K. Marks, *Kapital*, Cilt: I, s: 729-732)

İşte bu sermayenin ilkel birikimi, emperyalist-kapitalist ülkelerin bugünkü olağanüstü sermaye birikimlerinin kökenini oluşturur. Bu sermaye birikimi, kırsal alandan kentlere göç etmek zorunda kalan milyonlarca insanı proleterleştirerek, onların ürettiği artı-değere elkonulmasını sağlayarak gelişmiştir. Sermayenin bundan sonraki birikim süreci, artı-değer üretimini artırma ve artı-değer oranını yükseltme süreci olarak işlemeye başlamıştır. Günde 12-15 saat çalıştırılan işçilerin, 5 yaşından itibaren fabrika ve madenlerde çalışmaya zorlanan çocuklar ve kadınların ürettiği artı-değer kapitalist tarafından sermayeye eklenecek büyüyen ve yoğunlaşan bir sermaye birikimi ortaya çıkarmıştır.

Ancak kapitalist sermayenin emperyalist-kapitalist ülkelerdeki olağanüstü birikimi, salt

işçi sınıfının ürettiği artı-değere elkonulmasıyla gerçekleşmemiştir. 19. yüzyılda kolonyalist yöntemlerle Asya, Afrika ve Amerika kıtasının **sömürgeleştirilmesi** ve buralardaki **hammadde kaynaklarına elkonulması**, kapitalist ülkelerdeki sermaye birikimini hızlandırmış ve boyutlarını büyümüştür. 19. yüzyılda İngiliz sermaye birikiminin en önemli halkalarından birisi Hindistan'ın sömürgeleştirilmesi olmuştur. İngiliz tekstil sektörünün gelişimi, bir yandan Hindistan ve diğer sömürgelerden temin edilen ucuz hammaddelerle, diğer yandan bu ülkelerdeki her türden dokuma tezgahlarının **yok edilmesiyle** birlikte olmuştur.

20. yüzyıla girildiğinde, sermayenin olağanüstü yoğunlaşması ve merkezileşmesiyle birlikte ortaya çıkan tekellerin ekonomiye egemen olmalarıyla birlikte başlayan emperyalist sömürgecilik, geçmiş dönemlerin kolonyalist sömürgeciliği üzerinde yükselmiştir. 1945'lere kadar emperyalist sömürü, dünyanın her yanında ("global" olarak) ülkelerin ve halkların sömürgeleştirilmesiyle birlikte gelişmiştir. Sömürge ve yarı-sömürge ülkelerin ekonomik hammadde kaynakları, emperyalist ülkeler tarafından gaspedilmiş ve karşılığında bu ülkeler emperyalist metaların açık pazarı haline getirilmiştir. Hammaddeleri ucuza (yokpahasına) alıp, mamul malları yüksek fiyatlarla sömürge ve yarı-sömürge ülkelerde pazarlayan emperyalist ülkeler, bu ilişkiler içinde kendilerine artı-değer yanında tekel-kâr sağlamışlardır.

Böylece kapitalizm tekeli kapitalizme dönüşmüş ve sermaye ihracı dönemine girilmiştir. İşte emperyalist-kapitalist ülkelerdeki olağanüstü sermaye birikiminin tarihsel gelişimi ve ellerinde tuttukları "ekonomik kaynağın" oluşumu böyle gerçekleşmiştir.

Burjuva ekonomistlerinin ve ideologlarının özenle gözden kaçırmaya çalıştıkları bu tarihsel temel, aynı zamanda bugünkü sermaye birikiminin eşitsizlik ve adaletsizlik üzerinde yükseldiğini gösterir.

Dün olduğu gibi bugün de, emperyalist-kapitalist ülkelerdeki sermaye birikimi, yani "ekonomik kaynaklar", tüm iyimser değerlendirmelere rağmen, kitlelerin yaşam düzeylerini yükseltmek amacıyla değil, dış ülkelere, geri-bıraktırılmış ülkelere sermaye ihracı yoluyla mevcut kârlarını daha da artırmak amacıyla kullanılır. Bu nedenle de, emperyalist-kapitalist ülkelerdeki "ekonomik kaynaklar"ın "*halkın yaşam koşullarını sürekli yükseltmek*" amacıyla kullanılması sözkonusu değildir.

Kapitalist sermaye birikiminin bu tarihsel gelişimiyle birlikte ortaya çıkan "ekonomik

kaynaklar”, günümüzde emperyalist-kapitalist **olmayan** bir ülkenin sahip olabileceği kaynaklar değildir ve **aynı biçimde sağlanabilmesi de olanaksızdır**.

I. ve II. yeniden paylaşım savaşlarıyla görüldüğü gibi, dünya emperyalist ülkeler tarafından toprak olarak paylaşılmıştır ve yeniden paylaşılması gündeme gelmektedir. Herhangi bir “3. dünya ülkesi”nin bu paylaşım içinde yer alabilmesi ve paylaşımından “pay” kapabilmesi, bazı istisnalar dışında, olanaksızdır. Çünkü sözkonusu olan, bu ülkenin emperyalist ülkeler tarafından paylaşılmasıdır. Bir başka deyişle, günümüz koşullarında, herhangi bir geri-bıraktınlmış ülkenin, kendisi için gerekli sermaye birikimini başka ülkeleri **sömürgeleştirerek** sağlayabilmesinin koşulları mevcut değildir. (Tarihsel olarak sömürge sahibi olmuş ülkeler için de geçerlidir.)

Yine de, bunun olanaklı olduğunu düşünen ve savunan kesimler de mevcuttur. Ülkemiz somutunda görüldüğü gibi, faşistler, 2. Cumhuriyetçiler, “yeni” kemalistler ve PKK büyük boyutlarda sermaye birikimine sahip olabilmek için (ekonominin büyümesi için gerekli “kaynak” için) başka ülkelerin sömürgeleştirilmesinin olanaklı olduğunu savunmaktadırlar. PKK’nin “misak-ı milli” sınırlarını sağlamaya “katkı sunmaya” hazır olduğunu ilan edışı; faşistlerin, 2. Cumhuriyetçilerin ve “yeni” kemalistlerin “Türki cumhuriyetleri”ni Türkiye’nin bir “hinterland”ı haline getirerek bu sermayenin sağlanabileceğine ilişkin teorileri, tümüyle emperyalist-kapitalist ülkelerdeki sermaye birikiminin tarihsel temelleriyle bağlantılandırılmaktadır.

Bu “öneriler” ve teoriler, Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığı koşullarında ortaya çıkan geçiş döneminden “yararlanma”yı amaçlamakta ve bu dönemde “Türki cumhuriyetler”in en hayasızca talan edilmesini öngörmektedir. Ve somut gelişmelerin de açıkça gösterdiği gibi, bu hiç de kolay olmamaktadır. Azerbaycan’dan Türkmənistan’a kadar pek çok yerde darbe girişimlerinin başarısızlığı, bu ülkelerin sahip oldukları doğal ekonomik kaynakların (petrol, doğal gaz vb.) emperyalist ülkelerin izni olmaksızın kullanılmayacağına açığa çıkması (Bakü-Ceyhan boru hattı, Türkmənistan doğal gazı olaylarında görüldüğü gibi), bu “öneri” ve teorilerin gerçekdışlığını ve “çağdışı” olduğunu göstermiştir.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci bir iktidar açısından kapitalist sermayenin ilkel birikimine benzer bir birikim sürecinin gerçekleştirilmesi, gerek nesnel olarak, gerekse etik olarak olanaksızdır ve sözkonusu bile

edilemez. Bu nedenlerden dolayı, devrimci iktidarın programını uygulayabilmesi için gerekli “ekonomik kaynaklar” sorununun yanıtı başka yerlerde bulunmak durumundadır.

Kapitalist ekonomik ilişkilerin çerçevesi içinde “yeni kaynaklar” ya da “taze para” sağlamanın iki yolu vardır: **Dış borçlanma** ve **iç borçlanma**.

Anti-emperyalist devrimci bir iktidarın emperyalist-kapitalist ülkelerden borç (kredi vb. olarak) para alabilmesi sözkonusu değildir. Herşeyden önce, anti-emperyalist devrimci iktidar, emperyalist ülkelerin doğrudan ve dolaylı her türlü yatırımlarını ve şirketlerini tasfiye etmek (millileştirmek) durumunda olduğundan, bu ülkelere borçlanmak sözkonusu değildir. Diğer yandan, emperyalist ülkelerin geri-bıraktınlmış ülkeleri mali bağımlılık ilişkisi içine sokmanın en temel yöntemi olan dış borçlanma sistemi, emperyalizmden bağımsız bir ekonominin yaratılması hedefiyle çelişir.

Bu durumda, geriye sadece “iç borçlanma” yolu kalmaktadır.

“İç borçlanma” ise, doğrudan devletin tahvil ve bono çıkartmak yoluyla **ülke içinde** belirli bir para birikimine sahip olanlardan nakit para temin ederek, bunu sermayeleştirme demektir. İşbirlikçi-tekelci burjuvazi ile toprak ve ticaret burjuvazisinin tasfiye edildiği devrim koşullarında, iç borçlanma yoluyla elde edilebilecek “kaynak” çok küçük olmak durumundadır. Dolayısıyla, bu küçük kaynak, sınırlı ölçülerde kullanılabilir bir kaynak durumundadır.

Bu durumda “neo-liberalizm” yanlılarının en ateşli savunucusu oldukları “özelleştirme” yapılmasının ya da mevcut “özelleştirme” uygulamalarının devam ettirilmesinin yeni kaynaklar sağlayabileceği ileri sürülebilir. Bu çerçevede, devrimci iktidarın, demokratik halk devrimi programında, geçici bir süre için, değişiklikler yapması “yeterli” görülebilir. Örneğin, millileştirilecek ve devletleştirilecek şirket ve kuruluşların kapsamının daraltılmasının bunu olanaklı kılacağı ve bu yolla önemli bir üretim kapasitesi ile birlikte “kaynak” sağlanabileceği ileri sürülebilir. Ve bu konuda, Sovyetler Birliği’nin ilk kuruluş yıllarında uygulamaya sokulan NEP teorik bir dayanak olarak gösterilebilir.

Bugün ülkemiz solunda gelişen “vatansever” söylemi, kendi teorik temellerini kendikendine bulamamış olsa da, bu düşünceye dayanmak durumundadır. Bu da, anti-emperyalist devrimci iktidarın, küçük ve orta sermaye ile “bazı” emperyalist ülkeler karşısında da

ha “liberal” bir tutum takınmasını gerektirir. Sonal olarak, ekonominin “liberalleştirilmesi” anlayışı ile, emperyalizmin tekil ülkelerin uyguladıkları bir dış politika olarak kabul edilmesi demektir ki, tümüyle kapitalizmin teknelci evresi olduğunun reddi anlamına gelir.

Tüm bunlardan sonra geriye kalan yeni bir “seçenek” ise, Refah Partisi’nin yıllardır savuna geldiği “İslam Ortak Pazar” projesi olmaktadır. Tümüyle gerçekleştirilmesi olanaksız olan bu proje, “İslam ülkeleri”nin emperyalizmin hegemonyası altında ülkelerden oluştuğu ve işbirlikçi-teknelci burjuvazinin egemen olduğu gerçeğini görmezlikten gelir. Öte yandan, gerçekleştirilebileceği tek boyutu ise, bir ya da birkaç “İslam” ülkesinin, emperyalizmin desteğinde, diğerlerini kendine bağlı birer sömürge haline getirmesi koşuluna bağlıdır. Bu da, sonal olarak, emperyalist sömürgeciliğin bir başka biçim ve görünümde sürdürülmesi demektir.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidar, “gerçek ve bağımsız bir sanayileşme ve ileri bir tarımsal ekonomi yaratarak, halkın yaşam koşullarını sürekli yükseltmek” amacıyla, ekonomik büyüme ve kalkınmayı planlamak durumunda olduğundan, herşeyden önce **planlı** bir ekonomiye dayanmak zorundadır.

Ekonominin merkezi bir plan çerçevesinde düzenlenmesi ve yürütülmesi, öncelikle mevcut kaynakların rasyonel kullanımını, kaynak savurganlığını ve fazla üretim kayıplarını ortadan kaldıracaktır. Kapitalist sermayenin kâr oranlarını azamileştirme özelliğiyle ortaya çıkan sektörler arasındaki eşitsiz gelişim, merkezi planlama ile önlenerek, kaynakların uygun bir dağılımı olanaklı olacaktır.

Merkezi planlamanın mevcut ekonomik kaynaklar ile yeni kaynakların kullanımında ne büyüklükte bir “yeni kaynak” yaratacağını bugünkü düzenin ekonomik verileriyle saptamak olanaksızdır. Bu durum, bazı kesimlerce “soyut” bulunarak, gerçek bir “kaynak” yaratımı olarak kabul edilmemesinin nedenidir. Ancak dünya devrim tarihinin pratiği, bu alanda tahminleri çok aşan bir “kaynak” sağlanabildiğini göstermiştir. Bunun birimsel olarak hesaplanması, devrimci iktidar koşullarında olanaklıdır.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidarın ikinci büyük “ekonomik kaynağı”, eski düzenden devralınan **mevcut kaynakların ve üretim birimlerinin yeniden düzenlenmesiyle** ortaya çıkmaktadır.

Bu düzenlemeler temel olarak,

1° Toplam kaynak kullanımında,

parasal kaynakların dışında kalan gerçek üretim kaynaklarının kullanımında, bir genişleme sağlanması. Bu çerçevede, başta **toprak devrimiyle** tarımsal üretim başta olmak üzere, hammadde kaynaklarının düzenlenmesi ve geliştirilmesi,

2° Girdi başına mevcut verimliliğin, işgücünün yeniden ve demokratik biçimde örgütlenmesiyle artırılması,

3° Eskimiş ve aşınmış, dolayısıyla verimliliği düşük olan fabrika ve donanımın değiştirilmesini içermektedir.

Ülkemiz somutunda ele aldığımızda bu düzenlemelerin yaratacağı yeni kaynaklar şu şekilde belirginleşmektedir:

İlkin, toprak ağaları, büyük toprak ve sürü sahipleri ile toprak burjuvazisinin kırsal alandaki egemenliğini sona erdirmek, köylülüğün insanca yaşama ve çağdaş yaşam koşullarına kavuşmasını sağlamak, geri bırakılmış bir tarımsal ekonomiden, ileri ve kolektif bir tarım ekonomisine geçmek amacıyla toprak devriminin yapılması zorunludur.

Dünya Bankası’nın yıllar boyu tarımın yeniden düzenlenmesine ilişkin verdiği proje kredileri gözönüne alındığında, GAP’a ilişkin lehte ve aleyhte söylenen söz ve tutumlara kadar tarıma ilişkin bir dizi olgu gözönünde tutulduğunda, toprak devriminin ne denli önemli bir yere sahip olduğu kolayca görülecektir.

Türkiye’de kırsal alan ölçüleri 1984 sonrasında büyük ölçüde revize edilmiş ve değiştirilmiş olmasına karşın, kırsal bölgelerde yaşayanlar ve üretimde bulunan kitleyi (toprak ağaları, tefeciler, toprak burjuvazisi hariç) oluşturan köylülük, nüfus içinde ve GSMH’da hâlâ önemli bir yere sahiptir.

Ortalama 30.000.000 hektar elverişli bir araziye sahip olan ülkemizde, üretim yapılan toprak miktarı 23.451.099 hektar büyüklüğünde hesaplanmaktadır. Bunun 21.449.482’ si işlenen alan olup, yıllık olarak 3 ile 4 milyon hektarlık arazi nadasa bırakılmaktadır. 1991 Genel Tarım Sayımı sonuçları esas alındığında, tarımsal üretimin yapıldığı toplam toprağın %18’ine denk düşen 3.819.177 hektarlık arazi nadas vb. nedenlerden dolayı yıllık olarak üretim dışında kalmaktadır.

Ülkemizde ekilen arazinin 14.444.550 hektarlık bölümünde tahıl ekimi yapılmakta olup, buğday olarak yıllık üretim miktarı (1995) 18 milyon tondur. 1999 yılı fiyatlarıyla (185 dolar/ton) bu üretim miktarı 3,4 milyar dolardır. Ülke içi fiyatlarla üretim fiyatı 4 milyar dolar düzeyindedir. Amerikan emperyalizminin ta-

(Hektar)	
Toplam işletme sayısı	3.966.822
Toplam arazi	23.451.099
.....Nadas	3.203.411
.....Tarıma elverişli olup kullanılmayan arazi	615.766
.....Daimi çayır ve otlak arazisi	922.094
.....Koruluk ve orman arazisi	196.822
.....Tarıma elverişsiz arazi	266.933
İşlenen toplam alan	21.449.482
Sulanan arazi	3.093.545
Sulanmayan arazi	18.355.937
[1991 Genel tarım sayımı; Tarımsal işletmeler (hanehalkı) araştırma sonuçları]	

nm ürünlerinin dünya ticareti üzerindeki hegemonyası sonucu dünya buğday fiyatlarındaki büyük düşüşler, kaçınılmaz olarak üretim değerlerinde önemli bir farklılık yaratmaktadır. Buna rağmen, salt buğday üretiminin mevcut üretim koşulları içinde 4 ile 5 milyar dolar civarında olduğunu kabul edebiliriz.

Bu durumda, nadasa bırakılan ve ekimi yapılmayan toprakların tarımsal üretime katılmasıyla, mevcut üretim ilişkileri içindeki en yüksek hektar başına 2.200 kg düzeyinde olan verimlilik hesabıyla 8 milyon ton ek buğday üretiminin sağlanması sözkonusudur. Bunun emperyalizmin belirlediği dünya fiyatlarıyla değeri 1.5 milyar dolardır.

Diğer taraftan, tarımsal üretimdeki mevcut düzeyin geliştirilmesiyle, bugünkü durumda hektar başına 1.900 kg olan ortalama verimliliğin yarı oranında artırılması durumunda bile, tüm üretim değerleri iki katına çıkabilecektir. Bugünkü düzen içinde buğdayın ton başına ortalama maliyeti 200 dolardır. Verimlilikte meydana gelecek her artış, bu maliyeti aşağıya çekebileceği gibi, mevcut tekniklerin yaygın olarak kullanılması durumunda bu miktar 150-160 dolar seviyesine indirilebilecek durumdadır.

Özet olarak ifade edersek, salt buğday üretiminde mevcut tekniklerin yaygınlaştırılması ve yeni tekniklerin uygulamaya sokulmasıyla elde edilecek üretim fazlası 2 milyar dolar civarında olacak ve nadasa bırakılan ve ekilmeyen arazilerin kullanımıyla ortaya çıkacak olan miktarla birlikte bu üretim 3.5 milyar dolar civarında olacaktır. Bu miktar, bugün IMF ile yapılan stand-by anlaşmasıyla geleceği söylenen 4 milyar dolarlık "taze para"nın yaptırımlarını kabul etmemek için yeterli bir miktardır.

Ancak toprak devrimi ile gerçekleşecek üretim artışı, salt mevcut kaynakların kullanımının ötesinde, toprağın ıslah edilmesini ve yeni tekniklerin kullanılmasını getireceği gibi, mevcut toprakların eşitsiz dağılımını da ortadan kaldırarak üretimde çok daha büyük artışlar sağlaması sözkonusudur.

Mevcut koşullarda toprağın mülkiyet dağılımı, büyük bir kırsal nüfusu çok küçük bir toprak parçası üzerinde düşük verim oranlarıyla üretim yapmak zorunda bırakmaktadır. 100 dekara kadar toprağa sahip olan köylü nüfusu toplamın %85'ini oluşturmaktadır. Bu nüfusun üretim yaptığı toprak miktarı ise, toplamın %42.1'i kadardır. Bu eşitsiz toprak mülkiyeti koşullarında, yoksul ve küçük köylü,

Toprak Dağılımı				
	İşletme sayısı	Oran	Toprak (dekar)	Oran
.....0 - 19 dekar	1.385.129	%34.9	13.220.651	% 5.6
.....20 - 49 dekar	1.274.609	%32.2	38.668.961	%16.5
.....50 - 99 dekar	713.149	%17.9	46.750.693	%20
.....100 - 199 dekar	383.323	% 9.7	49.216.633	%21
.....200 - 499 dekar	173.774	% 4.4	46.487.432	%19.8
.....500 + dekar	36.838	% 0.9	40.166.623	%17.1
Toplam	3.966.822	%100	234.510.993	%100
[1991 Genel tarım sayımı; Tarımsal işletmeler (hanehalkı) araştırma sonuçları]				

rasyonel olmayan ölçekte üretim yapmak zorunda kalmaktadır. Gerek kimyasal girdiler, gerekse makine kullanımı açısından, yoksul ve küçük köylünün üretim yaptığı topraklar olabilecek en verimsiz üretim koşullarını oluşturmaktadır. Toprak mülkiyetindeki eşitsizliğin ortadan kaldırılması ve üretimde kooperatifleşme ve kollektivizasyonun gerçekleştirilmesi ile birlikte sağlanacak üretim artışları, ülkenin tarım üretiminde büyük bir artış ortaya çıkaracağı gibi, diğer yandan yoksul ve küçük köylünün yaşam koşullarını iyileştirecek ve geliştirecektir.

Diğer taraftan, toprak mülkiyetinin dengesizliği ve kırsal nüfusun %85'nin toprağın ancak %42.1'inde üretim yapabiliyor olması, bir yandan küçük toprak parçasında makine kullanımını engellediği gibi, değişik nedenlerle ve kullanım amaçlarıyla satın alınmış tarım makinelerinin verimsiz kullanımına neden olarak önemli bir kaynak kaybına neden olmaktadır.

Tarım alet ve makineler [1994]

Traktör	757,505
Kulaklı traktör pulluğu	724,409
Tarım arabası (römork)	719,837
Sırt pulverizatörü	476,398
Kuyruk milinden ha. pulverizatör	154,159
Motorlu pulverizatör	55,121
Hayvan pulluğu	462,480
Kulaklı traktör pulluğu	724,409
Döner kulaklı traktör pulluğu	22,145
Ark pulluğu	37,724
Diskli traktör pulluğu	65,568
Diskli anız pulluğu (tek yönlü)	26,460
Anız pulluğu	18,529
Dişli tırmık	344,630
Karasaban	340,020
Krema makinesi	319,819
Kültivatör	317,099
Motopomp (termik motorlu)	213,722
Kimyevi gübre dağıtıcısı	208,826
Döven	186,874
Diskli ve diğer tırmıklar	175,528
Harman makinesi	137,508
Yağmurlama tesisi	122,485
Kombine tahıl mibzeri	117,008
Motopomp (elektrik motorlu)	112,094
Atomizör	106,149
Traktörle çekilen çapa makinesi	96,161
Diskli traktör pulluğu	65,568
Sapdöver	64,249
Tınaz makinesi	49,863
Orak makinesi	45,742

Merdane	45,060
Derin kuyu pompa	43,814
Kendi yürür biçer döver	11,649
Biçer bağlar makinesi	3,529
Tarımsal mücadele uçağı	61

Bugün ülkemizde üretim yapan köylü açısından her 5 aileden biri traktöre sahip bulunmaktadır. Günümüz somutluğu açısından ele alındığında bir traktörün kullanılabilirdiği ortalama toprak miktarı 28.3 hektar olmaktadır. Normal koşullarda bir traktörün ortalama 70 hektarlık toprak üzerinde verimli olarak kullanılabilme durumu vardır. Bu yüzden, ülkemizde traktör sayısı ile verimlilik arasında üç misline yakın bir farklılık mevcuttur. Diğer yandan, mevcut traktör başına düşen ortalama kullanım miktarı olan 28.3 hektar (283 dekar), nüfusun %85'nin 100 dekarın altında toprağa sahip olduğu, 200 dekardan daha az toprağa sahip olanların ise toplam tarımsal nüfusun %94.7' sini oluşturduğu bir mülkiyet ilişkisi içinde kesinlikle gerçekleşmeyen bir kullanımı ifade etmektedir. Bir başka deyişle, ülkemizde bugün mevcut olan traktörlerin büyük bir bölümü ülke ortalamasının çok daha altında bir toprakta kullanılmaktadır. Böylece, toprak mülkiyetinin mevcut yapısı içinde tarımsal üretimde kullanılmak durumunda olan makineler büyük oranda atıl durumdadır. Bunun meydana getirdiği üretim kaybı ile traktöre yatırılmış olan atıl kaynak, çoğu durumda üçte bir oranında hesaplanabilmektedir. Yani toprak devriminin gerçekleştirildiği koşullarda, mevcut tarımsal makinelerin rasyonel kullanımı olanaklı olmasına paralel, üretimde üç katı kadar bir artış sağlanması sözkonusudur. Bunun parasal büyüklüğü ise **12 milyar dolar** civarındadır.

Böylece, toprak devriminin mülkiyet ilişkilerinde meydana getireceği değişiklik ve makine kullanımının rasyonelleştirilmesiyle ortaya çıkacak ek kaynak miktarı, en genel belirlemeyle **9.5 milyar dolar** olabilecektir.

Burada, tarımsal üretim için gerekli traktör miktarı içinde atıl durumdaki traktörlerin üretimi için otomatik sektöründe tüketilmiş olan kaynaklar da gözönüne alındığında, mevcut durumdaki kayıpların giderilmesi koşullarında sağlanacak kaynaklar çok daha büyük olmaktadır. En genel belirlemeyle mevcut traktörlerin yarısı (350-400 bin) tarımsal **üretim dışı** amaçlarla alınmış ve elde bulunmaktadır. Bunun parasal karşılığı ise, ortalama 2 milyar dolardır.

Bütün bunların yanında, bugün yıllık olarak ithal edilen tarım ürünleri için tüketilen kaynaklar sözkonusudur. Tarım ve hayvancılık ürünlerine 1997 verileriyle **2.4 milyar dolar** döviz ödenmiştir. Tarımsal üretimin verimli ve rasyonel hale getirilmesi, bu kaynağın ülke içinde kalmasına neden olacaktır.

Toprak devriminin gerçekleştirilmesiyle birlikte kırsal alanda işsiz durumda bulunan nüfusun emek-gücünün üretim sürecine girmesiyle birlikte, hem işsizlikte büyük bir düşme ortaya çıkacak, hem de atıl emek-gücü üretken hale getirilecektir. Bu üretken hale getirilen emek-gücünün sağlayacağı ekonomik kaynak, mevcut düzenin verileriyle hesaplanamayacak boyuttadır.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidar, tüm bunları gerçekleştirmek amacıyla toprağı millileştirmek durumundadır. Bu millileştirme eylemi, aynı zamanda ülkenin yeraltı ve yerüstü kaynaklarının emperyalist ülkeler tarafından ucuza kapatılmasının önüne geçecektir.

Diğer taraftan, mevcut düzen içinde kullanılmayan ya da belli bir azınlık tarafından kullanılan kaynakların üretime sokulması gerçekleştirilecektir.

Bu kaynaklar,

1° Topluma dayatılan ve körüklenen aşırı üretimin sınırlandırılması ve lüks tüketimin önlenmesi,

2° Nitelsiz işgücünün toplumsal ve poli-teknik eğitimle yeniden örgütlenmesi,

3° İrrasyonel üretim aygıtının yeniden düzenlenmesi ve bürokratik işlemlerin azaltılması,

4° İşsizliğin ortadan kaldırılması ile sağlanacak "yeni kaynak"lardır.

Bu düzenlemeler, parasal maliyeti en az olan, dolayısıyla toplumsal ekonomik kaynakların artışını sağlayan düzenlemeler durumundadır.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidarın en önemli ekonomik kaynaklarından birisi de, emperyalizme bağımlılık ve bu bağımlılığın yaratmış olduğu çarpık ekonomik yapının sürekli olarak tükettiği kaynakları üretken hale getirmektir.

Bunların başında emperyalist sömürü mekanizmasının en temel unsurlarından olan yabancı sermayenin doğrudan ve dolaylı yatırımlarından elde edilen **kârların ülke dışına transfer edilmesiyle** ortaya çıkan kayıpların önlenmesi gelmektedir. Dünya çapındaki **anti-emperyalist propaganda ve ajitasyonda** da önemli bir yere sahip olan kâr trans-

ferleri, ülkemiz somutunda belirgin bir biçimde yapıldığı gibi, ekonomik verilerin üzerinde oynanarak sürekli olarak gizlenmeye çalışılmıştır.

Ülkemizde 1980 yılına kadar değişik ekonomik göstergeler ve veriler derlenirken, yabancı sermayenin ülkeye girişi ve gerçekleştirdiği kâr transferleri ayrı kalemde değerlendirilirken, 1980 sonrasında özellikle kâr transferleri bölümü **tümüyle kaldırılmıştır**. Böylece anti-emperyalist ve anti-oligarşik mücadelenin önemli bir hedefi "mevcut değil" hale getirilmek istenmiştir. Bu durumun bilincinde olan burjuva ekonomistleri, her buldukları fırsatta, yabancı sermayenin ülkemize nasıl katkıda bulunduğunu, ne oranda istihdam yarattığını yazıp çizerek, kitlelerin anti-emperyalist ve anti-oligarşik bir bilince sahip olmaları için ellerinden geleni yapmaktadırlar.

Resmi verilere göre, 1980-98 yılları arasında 20,899 milyar dolarlık yabancı sermayeye ülkede doğrudan yatırım yapma izni verilmiş ve aynı dönemde fiili yabancı sermaye girişi 6,533 milyar olmuştur. Ve nasıl derlendiği açıklanmayan resmi verilere göre, aynı dönemde 1,3 milyar dolarlık kâr transferi gerçekleşmiştir. Bir başka "resmi" veriye göre, bu dönemde fiili yabancı sermaye girişi 11,234 milyar dolar olarak gözükmektedir. İlk veriye göre kâr transferi %20 dolaylarında gözükmekte; ikinci veriye göre ise %1,1 gibi küçük bir oran olmaktadır. İlk durumda %20'lik bir "kârlılık" oranının, kapitalist ölçülerde "normal" olduğu kabul edildiğinde, yabancı sermayenin "getirdiğinden çoğunu götürdüğünü" iddia etmek olanaksız olmaktadır!

İşte ülkemizde 1980 sonrasında değiştirilen ve çarpıtılan pekçok gerçek içinde yabancı sermayenin gerçekleştirdiği kâr transferleri de bulunmaktadır. Özellikle "neo-liberalist"ler, yani "globalizm" in savunucusu ve ideolojik propagandisti durumunda bulunan küçük-burjuva aydınları, oligarşik yönetimin emperyalist sömürü mekanizmasını ortaya çıkararak her türden bilgi ve veriyi ortadan "yok" etmiş olmasından büyük mutluluk duymaktadırlar. Böylece "karşılıklı bağımlılık" ilişkisi içinde bulunan iki "eşit" ülke sözkonusu olduğu savını, bu şekilde daha kolay kanıtlayabilecekleri gibi, yeni yetişen kuşak tarafından bilinmesini de önlenmiş olmaktadır.

Bu şirketlerden herhangi birinin yıl sonu bilançoları incelendiğinde, "globalizm" in tüm iddialarına karşın, yabancı sermayenin ülkemizde çok büyük kârlar elde ettiği ve bunu doğrudan ya da dolaylı yollarla kendi ülkesine transfer ettiği kolayca görülebilecektir.

Türkiye'nin 10 büyük yabancı sermayeli şirketi		
	Toplam Sermaye \$	Yabancı sermaye oranı
İzmit Su A.Ş.	16.000.000	50
Birecik Baraj ve Hidr. Sant.	13.080.000	50
Tofaş Türk Oto Fab. A.Ş.	12.600.000	38
Set Grup Holding A.Ş.	9.550.000	100
Oyak- Renault Oto Fab. A.Ş.	8.437.000	51
Citibank	7.637.658	100
Uni-Mar Enerji Yat. A.Ş.	7.500.000	99.99
R.J. Reynold Tütün A.Ş.	6.556.000	100
GBS Emlak Ticaret A.Ş.	5.622.000	100
Toyotosa	5.400.000	50

Bu şirketler içinden örneğin Tofaş ele alındığında, 1997 yılı bilançosuna göre sermayesinin 1.524.596 milyon TL. olduğu görülmektedir. Yıl sonu itibarıyla dolar kuru üzerinden bu sermayesi 7.365.198 dolar olmaktadır. 1998 yılı bilançosunda TOFAŞ'ın sermayesi değişmemiş ve 1.524.596 milyon TL. olarak kalmıştır. Bunun yıl sonu ortalama dolar kuru üzerinden karşılığı ise 4.820.000 dolar olmaktadır.

TOFAŞ'ın yeniden değerlendirme değer artışı ve yedeklere ayırdığı kâr kitlesi çıktıktan sonra net dönem kârı, 1997 yılında 1.396.889 milyon TL ve 1998 yılında 2.039.007 milyon TL. olmuştur. Böylece TOFAŞ, ana sermayesi üzerinde 1997 yılında %91 ve 1998'de %133 kâr elde etmiş olmaktadır. Bu durumda şirketin %38'ine sahip olan yabancı şirketin (Fiat) payına düşen kâr kitlesi, 1997'de 530 milyar, 1998'de 780 milyar olmaktadır. (Göreceli olarak TOFAŞ'ın kâr kitlesindeki düşüş, 1995 sonrasında otomotiv sektörünün içine girdiği bunalımdan kaynaklanmaktadır. Ancak burada amacımız şirketin genel yapısını irdelemek olmadığından, konumuz açısından bunu bir yana bırakmak durumundayız.)

İşte, soru burada ortaya çıkmaktadır: Yabancı şirket ortağı, her türlü sermayenin yeni-

den değerlendirme artışı ve yedekleri çıktıktan sonra kalan kâr ne yapmaktadır? Yeniden sermayeleştirdiği kâr miktarı, dönem sonu itibarıyla sermayenin yeniden değerlendirme artışı ve yedekler bölümünde bulunduğu (1998 itibarıyla 3,5 trilyon TL'dir) kalan miktar doğrudan ana şirkete transfer edilmekte ya da hazine bonusu vb. yollarla başka alana "yatırılmakta"dır. Bu nedenle kâr transferinin günümüzdeki görünümü, geçmişten hiçbir biçimde farklı değildir. Bu konuya ilişkin verilerin oligarşik yönetim tarafından gizlenmesinin nedeni de budur. Böylece yabancı sermayenin "getirdiğinden çoğunu götürdüğü" gerçeğinin üzeri örtülmektedir. Kaba bir hesaplama ile ülkemize yatırılan yabancı sermayenin her yıl ortalama %100 kâr elde ettiği ve bunu dışarıya transfer ettiğini tesbit etmek zor değildir. Bu durum toplam yabancı sermayenin miktarına eşit olduğu için, 1980 sonrasında yıllık olarak ortalama **5 ile 6 milyar dolar** dışarıya kâr olarak transfer edilmektedir.

Emperyalist sömürü mekanizmasının geri-bıraktınmış ülkelerin kaynaklarına el koymasının ikinci ve en büyük unsuru ise, bu ülkelerin dışarıya borçlandırılmasıdır. Değişik biçimlerde ve adlarla geri-bıraktınmış ülkelerin dış borçlanması, ülke içi gelirlerin, bu borçların ana para ve faiz ödemeleri yoluyla emperyalist ülkelere aktarılmasını sağlamaktadır.

Oligarşik yönetimin dış borçları, tablodan da görüldüğü gibi, 1991 yılından 1998 yılına gelindiğinde %100 artmış ve 103 milyar dolara çıkmıştır. Bu büyüklüğün daha net anlaşılabilmesi için bazı ekonomik verilerle karşılaştırmak gerekmektedir.

1991 yılında devlet bütçesinin toplam gelirleri 96 trilyon 747 milyar lira olup, giderleri 130 trilyon 263 milyar liradır. 1991 yıl sonu itibarıyla dolar kuru 4.168 liradır. Buna göre, 1991 yılı bütçesinin toplam gelirleri 23 milyar 212 milyon dolar; giderleri 32 milyar 566 milyon dolardır.

Dış Borç (Milyon \$)								
	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998
Dış Borç Miktarı	50.489	55.592	67.356	65.601	73.278	83.962	91.109	103.956
Yıl İçinde Yeni Alınan	5.976	7.123	9.207	5.291	6.293	8.912	13.386	14.211
Yıl İçinde Geri Ödeme	7.551	8.511	8.227	9.993	11.897	11.418	12.418	16.513
Anapara	4.121	5.294	4.653	6.070	7.594	7.218	7.830	11.690
Faiz	3.430	3.217	3.574	3.923	4.303	4.200	4.588	4.823
Net Transfer	-1.575	-1.388	980	-4.702	-5.604	-2.506	968	-2.302
Kaynak: Hazine Müsteşarlığı, Dış Borçlar Bülteni								

1991 yılı itibariyle dış borçlar bütçe gelirlerinin iki katından fazladır. Bütçenin gelir-gider dengesi içinde yıl olarak açığı 9 milyar 354 milyon dolar iken, aynı yıl dış borçlar için yapılan ana para ve faiz ödemelerinin tutarı 7 milyar 551 milyon dolar olmuştur. Neredeyse bütçe açığına eşit miktarda olan dış borç ödemesi, aynı zamanda ülkemizdeki sürekli bütçe açıklarının nedeni durumundadır ve her bütçe açığını kapatmak için yeniden dış borç alınması gündeme gelmektedir. 1991 yılı itibariyle borç ödemelerinden sonra 5 milyar 976 milyon dolar borçlanma yapılmıştır. Bu yolla bütçe açığı büyük ölçüde kapatılmadığı gibi, dış borç miktarı da artmıştır.

1998 yılına gelindiğinde dış borçların toplam miktarı 103 milyar 956 milyon dolara çıkmış ve yıl içinde yapılan dış borç ödeme miktarı ise 16 milyar 513 milyon dolar olmuştur.

1998 yılında bütçe gelirleri 38 milyar 850 milyon dolar ve giderleri 50 milyar 933 milyon dolardır. Aynı yıl gerçekleşen Gayri Safi Milli Hasıla 51.625.143 milyar lira olup, 168 milyar 710 milyon dolardır.

Buradan çıkan sonuç ise, oligarşik yönetimin hiçbir harcama yapmaksızın (devlet memurlarının maaşlarından her türlü askeri harcamaya kadar) dış borçları ödeyebilmesi için 2,5 yıl gerekmektedir. Aynı şekilde GSMH'nın %61'i dış borçlara eşdeğerdir. Basit olarak tüm ülkenin 7,5 ay hiçbirşey tüketmeksizin (su dahil) yaşayabildiği durumda dış borçlar ödenebilmektedir.

Her türden "globalizm" yanlılarının hararetle savundukları "devletin küçültülmesi" talebi, bu koşullar altında dış borçların nasıl ödeneceğini dışta bıraktığı gibi, KİT'ler aracılığıyla ortaya çıkan devlet gelirlerinden mahrum bir bütçeyle devletin nasıl ayakta kalabileceğini de dışlamaktadır. Oysa bunun anlamı çok açıktır: "Devletin küçültülmesi", dış borçların sürekli mevcudiyetini ve giderek devlet harcamalarının, salt sosyal harcamalarının değil, her türden harcamalarının sürekli olarak azaltılmasını öngerektirdiğinden, **silahlı kuvvetlerin** varedilmesi de olanaksız olacaktır. Böylece herhangi bir durumda bir emperyalist ülkenin silahlı gücünün korumasına ihtiyaç duyulacaktır. Bunun açık sonucu ise, oligarşik yönetimin silahlı kuvvetlerinin, yani ordunun **tüm giderlerinin** emperyalist devletler tarafından sağlanmasıdır. Sıkça sözü edilen ordunun mobilize edilmesi ve profesyonelleştirilmesi söyleminin arkasında yatan gerçek de budur. Doğrudan **maaşları** Amerikan emperyalizmi tarafından ödenen bir profesyonel ordu, bugün "globalizm" in temel he-

deflerinden birisi durumundadır.

Tüm bu ve benzeri nedenlerle emperyalist sömürü mekanizmasının en önemli ayağını oluşturan dış borçların iptal edilmesi, bizim gibi ülkeler için bir varoluş sorunu durumundadır. Hiçbir ödeme yapılmaksızın tek yönlü olarak anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidarın dış borçları iptal etmesi, "iyiniyetli" ve "hümanist"ler açısından bile kabul edilir bir gerçektir. Borç "verenleri", salt borç verdikleri için "suçlamanın" doğru olmadığını, asıl "suçun" bu borçları "yerinde kullanmayan" "politikacılar" da olduğunu düşünen herkes, alınan borçların ülke içinde nasıl paylaşıldığının yanında, bugüne kadar ana para ve faiz olarak ödenen dış borç miktarını da gözönünde tutması gerekmektedir. 1991-98 yılları arasında ana para ve faiz olarak yapılan dış borç ödeme miktarı 86 milyar 528 milyon dolardır. Yaklaşık olarak 10 yıllık bir zaman dilimi içinde biriken borç miktarı kadar miktar dış borç ödemelerine gitmiştir. "Uzun vadeli ve düşük faizli krediler" sözleşleriyle yutturulmaya çalışılan bu gerçek, uzun vadeli bireysel tüketici kredisinden çok daha yüksek bir faiz içermektedir. Dolayısıyla, ülke kaynakları her onar yıllık periyotlarla %100 oranında dış borçlara faiz olarak verilmektedir. Bu yüzden, kayıtsız-şartsız tüm dış borçların iptal edilmesi, sadece ülke kaynaklarının faiz adıyla yeniden ve yeniden emperyalist ülkelere aktarılmasının önüne geçecektir. Emperyalist ülkeler bugüne kadar verdikleri tüm borçları, onaylılık periyotlarla tümüyle geri aldıkları için, bu borç iptali hiç de "adaletsiz" olmayıp, hiç kimsenin "hakkına tecavüz" olmayacaktır. Tersine işleyen bu durumu sona erdirecektir.

Dış borçların iptalinin diğer bir önemli sonucu ise, döviz gereksinmesinin ana para ve faiz ödemeleri miktarı kadar azalmasıdır. Son onyıllık ortalama hesabıyla, yıllık 8 ile 10 milyar dolar döviz çıktısı ortadan kalkacaktır. Bu sayede, en elverişsiz koşullarda dünya pazarlarında satılan ülke ürünlerinin değerlendirilmesi sağlanabilecek ve pazarlık gücü artacaktır. Öte yandan ihtiyaç duyulan döviz için ülkemizin doğal ortamının bozulmasını sağlayan ucuz turizm dönemi de sona erecektir. Kıyılarımızın birkaç dolar için yağmalanması ve turizme açılması dönemi bitmiş olacaktır.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidarın kullanabileceği "ekonomik kaynak"lardan bir diğeri de, kapitalizmin kendi niteliğinden kaynaklanan aşırı-üretim bürhanları ve pazar sorunuyla ortaya çıkan **eksik kapasite kullanımı**dır.

İmalat Sanayi Kapasite Kullanımı			
YIL	KAMU [%]	ÖZEL [%]	TOPLAM [%]
1978	70,6	60,2	61,6
1979	67,7	56,0	56,9
1980	59,6	54,3	55,2
1981	60,6	55,7	56,7
1982	67,2	58,0	59,4
1983	67,5	59,3	60,3
1984	79,3	73,3	74,3
1985	73,8	69,3	70,3
1986	72,5	69,1	70,0
1987	80,7	76,8	78,2
1988	78,4	75,9	76,7
1989	73,9	75,3	75,0
1990	73,7	77,3	76,2
1991	76,7	72,9	74,2
1992	77,8	75,6	76,4
1993	79,1	79,7	79,5
1994	78,1	70,9	73,0
1995	80,5	77,9	78,6
1996	82,0	76,5	78,0
1997	78,9	76,3	77,0

Kaynak: DIE

Yıllar itibarıyla, ülkemiz koşullarında sanayi üretiminde kapasite kullanımı %60 civarında olmuştur. Ağırlıklı olarak imalat sanayinde kapasite kullanımıyla ortaya çıkan bu kapasite oranı, açıkça üretim kapasitesinin %40'a yakın bir kesiminin kullanılmadığını ortaya koymaktadır.

Salt imalat sanayi verileri ele alındığında kullanılan kapasite üzerinden gerçekleşen istihdam miktarı (çalışan sayısı), 1998 yılında toplam 591.945'dir. Bunun 97.937'si devlet kuruluşlarında, 494.008'i özel kesimde istihdam edilmektedir. 1998 verileriyle 51.625.143 milyar lira (168 milyar 710 milyon dolar) olan GSMH'nın 10.128.255 milyar liralık kısmı (32 milyar 959 milyon dolar) imalat sanayinin üretiminden gelmektedir. %40 oranında eksik kapasite üretken hale getirildiğinde ortaya çıkacak üretim miktarı ortalama **20 milyar dolar** düzeyinde olacaktır. Ki bu mevcut verilerin en genel değerlendirmesiyle ortaya çıkan "ekonomik kaynak" durumundadır. Bu kaynakların çok daha fazlaştırılması olanaklıdır, çünkü, imalat sanayinde kapasite kullanımına ilişkin verilerin derlendiği alanların büyük bir bölümü kapitalizmin devrevi ekonomik bunalımlarından doğrudan etkilenen

kesimlerden oluşmaktadır. Dolayısıyla kimi zamanlarda ortaya çıkan yüksek kapasite kullanımı (en yüksek olduğu dönemlerde hiçbir zaman %80'i geçmemektedir), uzun periyotlarda %50'ler seviyesine düşmektedir.

Diğer yandan, salt imalat sektöründe tam kapasite üretim yapılabildiği koşullarda, istihdam miktarı da aynı oranda artış gösterecek ve ortalama **400.000 yeni iş** olanağı ortaya çıkacaktır.

Temel sektörler üzerinden anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci bir iktidarın, ülkemiz somut koşullarında sahip olacağı "ekonomik kaynaklar" bu şekilde belirginleşmektedir. Bunlar, en kaba hesaplamayla, yıllık olarak **50 milyar dolar** yeni kaynak anlamına gelmektedir. Yine aynı sektörlerde gerçekleştirilecek düzenlemelerle 2 milyon kişiye yeni iş olanağı yaratılmış olacaktır. Tüm bunların GSMH üzerindeki etkisi, yani yıllık **büyüme oranına** etkisinin en düşük düzeyde **%30** dolaylarında olacağı hesaplanabilir. Bu boyuttaki bir büyüme oranı sadece devrimci iktidar koşullarında sağlanabilecek niteliktedir. Dünya tarihinde bu oranda bir büyüme hızının 1920-40 döneminde Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmiş olmasının nedeni de budur. (D. Avcıoğlu'nun 1970 başlarında tüm sektörler üzerinden yaptığı hesaplamalardan çıkarıldığı büyüme oranı %25 olmuştur. D. Avcıoğlu'nun "*Türkiye'nin Düzeni*"nde ortaya koyduğu bu belirlemeler, küçük-burjuva devrimci-milliyetçi bir perspektifin ürünü olduğu için pekçok alanda "uzlaşmacı"lığın sonucudur.)

Sonuç olarak, mevcut ekonomik, toplumsal, siyasal, kültürel yapı içinde kalkınmanın önündeki en temel engel emperyalizme bağlılık ve emperyalizm ile işbirlikçi oligarşilerin sömürsüdür. Bunların getirdiği ekonomik gelişim engelleri, sömürü mekanizmasının ülke içinde üretimden elde edilen artıkların ülkenin kalkınması amacıyla kullanılmamasıdır.

Genel olarak ekonomik kalkınma için kullanılabilir kaynakların kaybını şöyle özetleyebiliriz:

1° Yabancı sermayenin doğrudan yatırımlarının kârlarının dışarıya transferi,

2° Dış borçlanma ve bu borçların ana para ve faiz ödemeleriyle ülke içi kaynakların dışarıya aktarılması,

3° Patent hakkı, lisans, know-how, teknik bilgi, mühendislik hizmetleri için emperyalist ülkelere yapılan ödemeler,

4° Lüks tüketim malları üretimi için ara-malları ve donanım ithalatı için tü-

ketilen kaynaklar,

5° Lüks tüketim malları üretiminde kullanılan işgücünden doğan kayıplar,

6° Doğrudan lüks tüketim malları ithalatı için yapılan ödemeler,

7° Karayolları taşımacılığına verilen önceliklerle kitle ulaşım olanaklarının dışlanması ve bu nedenle ortaya çıkan petrol giderleri,

8° Petrole dayalı elektrik santralleri,

9° Emperyalist tekellerin belirlediği fiyatlarla yapılan ihracatta uğranılan kayıplar,

10° Sanayide eksik kapasite kullanımı ile uğranılan kayıplar,

11° Sanayi üretiminin dışa bağımlılığı sonucu artan oranda ara malları ithalatı yapılmasıyla uğranılan kayıplar,

12° KİT'lerin ucuz sanayi girdisi sağlaması paravanası altında zarara uğratılmasıyla ortaya çıkan kayıplar,

13° Sömürücü sınıfların hizmetindeki gece kulübü, gazino, otel, lüks mağazaların tükettiği kaynaklar,

14° Yüksek ve rasyonel olmayan askeri harcamalar,

15° Kırsal alanda amaç dışı kullanılan tarım araçları,

16° Ekilmeyen ve ekime açılmış topraklarda uğranılan üretim kayıpları,

17° Toprak mülkiyetinin dağılımının getirmiş olduğu düşük üretim verimliliği nedeniyle uğranılan kayıplar,

18° Ürün farklılaşmasıyla uğranılan kayıplar

19° Yeraltı ve yerüstü doğal kaynakların talan edilmesiyle uğranılan kayıplar,

20° Yüksek işsizlik nedeniyle emek-gücünde ortaya çıkan kayıplar.

Anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci bir iktidar koşullarında tüm bu ve bundan kaynaklanan bir dizi kayıplar merkezi planlama çerçevesinde ve yapılan düzenlemelerle ortadan kaldırılarak ekonomik gelişme için gerekli kaynaklar ülke içinde sağlanabilmektedir.

Şüphesiz devrimci iktidarın yeterli ekonomik kaynaklara sahip olabileceğinin ortaya konulması tek başına yeterli değildir. "Neoliberalizm" yanlıları, "globalleşen dünya"da başlangıçta anti-emperyalist bir iktidarın mev-

cut kaynakları kullanabileceğini, zorla da olsa kabul ettikten sonra şöyle diyebilmektedirler: Bu kaynakların "sürekliliği" nasıl sağlanacaktır? "Gelişmiş ülkelerle" her türlü ilişkiyi keserek, ekonominin gerektirdiği ve ülke içinde mevcut olmayan kimi üretim girdileri (teçizat, makine, ara malları olarak) nereden temin edilecektir? vb. vb.

"Globalizm" propagandistlerinin, emperyalizmden bağımsız bir ülkenin ekonomik kalkınma için gerekli "kaynakları" bulamayacağı konusunda sıkıştıkları her zaman ve durumda ortaya sürdükleri bu sorular, aynı zamanda, emperyalist ülkelerin bağımsız ülke/ülkelere karşı uygulayacağı her türden sabotaj ve ambargoyu haklı ve mazur göstermeyi amaçlamaktadır. Öyle ki, "globalizm" propagandistleri için ülkenin bağımsızlığını istemek, dünya ticaretinde eşit ve adil bir ilişkiyi savunmak bir "suç"tur, dolayısıyla emperyalizm tarafından "cezalandırılacaktır". PKK'nin son tasfiye süreciyle birlikte A. Öcalan tarafından da dile getirilen bu türden "suçları" işleyenler, "emperyalizme karşı işlenmiş suçlar" olarak "uluslararası insan hakları mahkemesi"nde yargılanacaktır!

Tüm bunlar, safсата ve totolojiden başka birşey değildir. Emperyalizmin ve oligarşilerin kitlelere yönelik demagoji, yaygara ve gözdağının birer unsuru olarak ortaya çıkan bu safsatalar, anti-emperyalist mücadelenin uluslararası boyutlarını kolayca bir yana itebilmektedir. Aynı bir yazının konusu olabilecek kadar kapsamlı olan bu safsatalar, dünya çapında devrimci mücadelenin gerilediği her dönemde ortaya çıkan değişik safsataların bir devamıdır. Yine de, herkes bilmek durumundadır ki, bağımsızlık kolayca elde edilebilen ya da başkaları tarafından verilen birşey değildir. "İşbitirici", "köşedönmece" zihniyetler için, herşeye bedel ödenmeksizin sahip olmak "gerekir". O yüzden, onlar, emek harcamadan, emek ürünlerine elkoymanın yollarına kafa yorurlar. Çünkü onlar, sömürücü-dürler, sömürünün sürdürücüsü ya da yandaşlarıdır. Onların yaşam koşulları sömürüyle birlikte vardır. Dolayısıyla, anti-emperyalist (ve anti-oligarşik) devrimci iktidar onların içinde yaşayamayacakları bir ülke yaratacaktır. Tüm karşı çıkışlarının, demagojilerinin, safsatalarının temelinde yatan, bunun gerçekleşmesinden korkmalarıdır. Ama herkes bilir ki, korkunun ecele faydası yoktur!

THKC/HDÖ Demokratik Halk Devrimi Programı'ndan

VII. SANAYİ VE EKONOMİ-POLİTİKA

Başta ABD emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalist ülkelerin ve çokuluslu tekellerin açgözlü sömürsünün ve yerli işbirlikçilerinin talanının sonucunda ortaya çıkmış olan çarpık ve geri bir sanayiye sahip ülkemizde, demokratik halk devrimi, gerçek ve bağımsız bir sanayileşme ve ileri bir tarımsal ekonomi yaratarak, halkın yaşam düzeyini sürekli yükseltmek amacıyla, halkın öz inisiyatifine, emeğine ve örgütlü gücüne dayalı bir ekonomik yapı oluşturmaya olanak sağlar.

Halka dayalı, demokratik katılımı esas alan ve emeği tüm değerlerin yaratıcısı olarak gören halk iktidarının ekonomi-politikası, herşeyden önce yeni-sömürgeciliğin hızla tasfiyesini amaçlar. Reformist değil, devrimci nitelikte olan bu ekonomi-politikanın yürütülmesinde, halk iktidarı, yeni-sömürgeciliğin tasfiyesi ve oligarşik sömürünün ortadan kaldırılması için gerekli önlemleri alacaktır.

Bu amaçla:

a) Sanayi, tarım, madencilik, mali ve hizmetler sektöründe yabancı şirketlerin doğrudan yatırımlarına son verilecektir. Bu sektörlerde emperyalist ülkelere ait tekelci şirketlerin ve fiyallerinin tüm mal varlıkları, tazminat ödenmeksizin millileştirilecektir. Diğer ülkelere ait şirketlerin mal varlıkları, gerçekleştirdikleri kâr transferleri ve ana sermayeleri gözönünde tutularak hesaplanacak bir tazminat karşılığında millileştirilecektir.

b) İstisnasız tüm sektörlerde faaliyet gösteren, yerli tekelci ve işbirlikçi sanayi ve ticaret burjuvazisine ait tüm şirketler ve kuruluşlar ile bunların kişisel ya da ailesine ait mal varlıkları, tazminat ödenmeksizin millileştirilecektir. Bu şirket ve kuruluşların, yabancı şirket ve kuruluşlarla ortaklık halinde olmaları durumunda, yabancı ortaklara hiçbir tazminat ödenmeyecektir. İşbirlikçi tekeli burjuvazininin yabancı şirket, kuruluş ya da devletlerle yapmış oldukları her türlü anlaşma, sözleşme ve garantiler iptal edilecektir.

c) Emperyalist devletlere, şirketlere, mali kuruluşlara ya da uluslararası finans kurumlarına (IMF, Dünya Bankası, IFC vb.) oligarşinin özel ya da devlet adına yapmış olduğu, kısa, orta ve uzun vadeli her türlü borçlar iptal edilecektir. Diğer ülkelerle yapılmış olan ekonomik ve sosyal amaçlı devlet kredi ve borçlarının ödenmesinde ise, uzun vadeli bir plan dahilinde, ana para olarak tasfiyesi esas alınacaktır. Ancak, Türkiye Halk Kurtuluş Cephesi'nin açık çağrısından sonra, devrimci savaş sürecinde bu ülkelerin oligarşinin devletine vermiş oldukları ekonomik ve sosyal amaçlı borç ve krediler hiçbir biçimde ödenmeyecektir.

d) Kimya, madencilik, metalurji, petrol ve petrol ürünleri, otomotiv, inşaat, askeri malzeme üretimi, ulaşım, haberleşme, ilaç, tütün, çay üretimi ve diğer temel ihtiyaç maddeleri sektöründe şirket ve kuruluşların faaliyetlerine son verilecektir. Diğer sanayi kollarında, 30'dan fazla işçi çalıştıran tüm şirket ve kuruluşlar devletleştirilecektir. Bunlara ödenecek tazminat miktarı, İşçi Komiteleri'nce belirlenecektir. Halk iktidarında karşı-devrimci faaliyette bulunan ve toplumsal çıkara aykırı faaliyet sürdüren özel sanayi kuruluşları, tazminat ödemeksizin devletleştirilecektir.

e) Dışalım ve dışsatım devletleştirilecektir.

f) Tüm özel bankalar, mali kuruluşlar ve özel sigorta kuruluşları devletleştirilecektir. Bunlar ve diğer devlet bankaları birleştirilerek tek bir merkez bankası oluşturulacak ve bu banka ülkedeki tüm bankacılık işlemlerini yerine getirecektir.

Altın, gümüş vb. değerli madenlerin ticareti sınırlandırılacak ve bu alanda faaliyet gösteren kuyumcu, sarraf vb. kişi ve kuruluşların elindeki stoklar kamulaştırılarak Merkez Bankasına devredilecektir.

g) Lüks tüketim malı üretimine son verilecek ve bu malların ithalatı yasaklanacaktır.

h) Gece kulübü, bar, pavyon, gazino ve büyük özel mağazalar kapatılacaktır.

i) Büyük özel marketler, özel turizm tesisleri devletleştirilecektir. Deniz kıyılarının yağmalanmasıyla yapılmış olan tüm özel lüks konutlar, villalar vs. kamulaştırılacaktır.

j) Önemli bir ekonomik gücün ve emeğin yok olmasına yol açan bürokrasi yeniden düzenlenecek ve bürokratik işlemler basitleştirilecektir.

k) Sanayi ürünlerinde standartlaşmaya gidilecektir.

l) Özel sanayi kuruluşlarının merkezi plana göre üretim yapmaları sağlanacaktır. Bu kuruluşların plan hedefleri üstünde üretim artışları sağlamanın için gerekli teşvikler yapılacaktır. Küçük-sanayiler için, organize sanayi bölgeleri oluşturulacak ve var olanlar yeniden düzenlenecektir. Alınan bu ekonomik önlemlere paralel olarak merkezi planlamaya özel önem verilecektir.

Alınan önlemler ve uygulamalarla ortaya çıkacak toplumsal sermaye ve emek-gücü, mevcutlarıyla birlikte merkezi plana göre kullanılacaktır. Merkezi planın amacı, halkın genel yaşam düzeyini sürekli yükseltmek ve bireylerin maddi ve zihni gereksinmelerini karşılamak olacaktır.

Merkezi plan şu temel ölçütlere göre yapılacaktır:

1) Nüfus artışı gözönüne alınarak, bu artışı aşan düzeyde ve kişi başına düşen miktarı zaman içinde artıran ve de bunun sürekliliğini güvence altına alan bir üretim artışı sağlamak,

2) Üretimde daha fazla doğal kaynak kullanılmasını sağlamak,

3) Üretimi rasyonelleştirerek ve demokratik biçimde örgütleyerek, kaynak başına mevcut verimliliği artırmak,

4) Eskimiş, aşınmış ve verimliliği düşük fabrika ve donatımı yenilemek ve ileri teknoloji kullanmak,

5) Tüketim malları üretiminde ileri teknoloji kullanımına hızla ve öncelikle geçmek,

6) Tarımsal verimliliği arttırmak için makinalaşmaya ve kimyasal girdi kullanımına ağırlık vermek, üretim kooperatifleri ve kolektif çiftlikler yoluyla büyük üretim alanları yaratmak,

7) Temel tüketim malları (dayanıklı) üretiminde artışlar sağlamak amacıyla üretim malları üretimine öncelik vermek,

8) Sanayi yatırımlarında sermaye-yoğun teknikler kullanılmasına ağırlık vermek,

9) Toplumsal ve kültürel alanlarda, sağlık, eğitim ve konut üretimi öncelikli olmak üzere, yatırımlarda mevcut kaynakları ve emek-gücü-

nü kullanmak,

10) Çalışma durumundaki tüm bireylere iş bulmak.

Bu ekonomi-politikanın uygulanmasında, her düzeyde devlet gelirleri olarak vergiler yerinde düzenlenecek ve vergi sistemi değiştirilecektir.

Bu nedenle :

aa) Başta KDV olmak üzere, tüm vasıtalı vergiler kaldırılacaktır,

bb) Her türlü bürokratik işlemde alınan harç ve resimler kaldırılacaktır,

cc) Gelir vergisinde asgari geçim miktarı vergi dışı tutulacak ve bunun üstündeki gelirden artan oranlı vergiler alınacaktır. Her durumda, gelir vergisi oranları, ücretli işçiler ve devlet ya da kamu kuruluşunda çalışanlar için % 20'nin; özel bireysel işinde çalışan esnaf, zanaatkar ve özel meslek sahipleri için % 25'in; ücretli emek kullanan esnaf ve zanaatkarlar için % 35'in; özel sanayi kuruluş sahibi ve hissedarlarından % 45'in üstünde olmayacaktır. Tarımdaki özel üreticilerden, asgari geçim miktarının yıllık tutarının üstündeki gelirlerinden, Tarım ve Köy Gelişim vergisi olarak % 20 oranında tek bir vergi alınacaktır.

dd) Kurumlar vergisi, üçten fazla işçi çalıştıran tüm özel işyerlerinden, Genel İşçi Komiteleri Konseyi'ne bağlı işyerlerinden ve büyük tarımsal işletmelerden alınacaktır. Net ürün geliri üzerinden alınacak bu vergi % 50'yi geçemeyecektir.

ee) Dışalım ve dışsatıma ilişkin vergiler kaldırılacaktır. İç ticaretten alınan vergi oranı % 50 olacaktır.

ff) Miras ve intikal vergisi, mirasın konusuna bağlı olarak ve yıllık asgari geçim miktarı gözönünde tutularak, beş yıllık zaman için tahakkuk edecek gelir vergisi, kurumlar vergisi, emlak vergisi miktarı düşüldükten sonra, kalan kısım üzerinden %70 olarak alınacaktır.

gg) Bireysel mülkiyete ait (kentlerde) seksen metrekarenin üstündeki konutlardan, özel işyerlerinden, perakende ticaret ve hizmet binalarından, değeri üstünden ve artan oranlı olarak emlak vergisi alınacaktır.

Kiraya verilmiş bireysel mülkiyete ait konutlardan, işyerlerinden, depolardan vb. emlak vergisi yanında, yıllık kira geliri üzerinden, artan oranlı ek gelir vergisi alınacaktır.

hh) Özel binek otolarından, traktörlerden, motorsikletlerden vb. alınan Motorlu Taşıtlar Vergisi tümüyle kaldırılacaktır. Taşıtların niteliğine ve çalışma konusuna bağlı olarak ticarete kullanılan araçlar ile lüks binek otolarından alınacak Motorlu Taşıtlar Vergisi, sürücüler birliği temsilcileri ile Genel Halk Komiteleri Konseyi temsilcilerinin oluşturacağı bir kurul tarafından belirlenecektir.

PKK'nin Tasfiye Sürecinde Son Sözler

A. Öcalan, 3 Ekim 1999, İmralı, Akt. *Serxwebun*, Ekim 1999, Sayı: 214

"Daha önemli görülen silahlı güç ve mücadeleyi terk ettiğimize ilişkin de karar düzeyinde sorun yoktur; ama gerçekleştirme biçimine ilişkin planlama gereğini gerçekçi kılmak gerekir. Bu husus tek tek gelmelerle olmayacağı gibi, klasik pişmanlık mantığı ile de olmaz. Bunun onurlu bir barış uğruna ve demokratik cumhuriyete güç verme temelinde yapıldığı anlaşılmalıdır. Burası önemlidir. Bu dar, teknik bir konu değildir. Devletin de bunu görenek, kabul ediliyorsa gelinir, edilmiyorsa zaten anlamı kalmaz. Temas grubunun çalışmaları ve yürütülecek tüm çalışmalar bu yönlü aydınlatılmalı, öyle hareket edilmelidir. Demokratikleşmeye bağlı hareketlilik söz konusudur. Burada şu kadar demokratikleşme sağlansın, Kürtçe eğitim, radyo, TV vs. biçiminde talepler dayatılmıyor. Bunun mücadelesi, hatta önemli oranda devrimciliği de yapılmıştır. İstenilen; artık yasalara uygun, barış içinde mücadele hakkını kullanmaktır. Sanıyorum ilkede devlet zirvesi bu konuda tavrını özellikle olumlu biçimde vurgulamıştır. İzlediğiniz için açma gereğini duymuyorum. İstenilen, payımıza düşeni meşru ve yasalara uygun yerine getirmektir....

İlkede adalete başvurmadan çekinilmiyor. Düşünülen barış için af niyeti tatminkar kılınmalıdır. Yani şu anlayışları aşmak gerekir: Devlet, 'hele hepsi gelsin sığınsın, sonra düşünürüz'; PKK, 'tatminkar bir barış affı çıksın, ondan sonra geliriz' diyor. Bu iki yaklaşım meseleyi kilitler. Yine 'anti-terör yasası çıkmış, niye yararlanmıyorlar; demek ki iyi niyetli değiller' yaklaşımı da doğru eleştirilir. Kapsamı dar; kurucu, merkez ve silah kullanan dışalanıyor. Geriye kim kaldı? Ayrıca ceza ağırlıkları bu sorunlarda ağırdır, fazladır. Kaldı ki, devlet 91'de tek taraflı ve bundan daha gelişkin bir tavır göstermişti. Oysa kapsamı dar, yararlanacakların oranı az. 'Şartlı salıverme' biçiminde veya Ceza İndirim Yasası'nda göstermişti. Buna benzer bir çözüm üzerinde durmak daha doğru olur. Gündemde bir af yasası var, bu yasa 'terör' için galiba genişletilmeyecek. Aslında bu bir fırsattı. Üzerinde yine de durulabilir. Bu olmazsa, anti-terör yasasındaki değişikliklerle kolaylık sağlanmak istenirse, yasanın genel uygulanması ve cezanın makul bir düzeye getirilmesi talep edilir. 'Ceza İndirim Yasası' bundan daha da tercih edilebilir. 91 benzeri yaklaşım üzerinde durulabilir.

Muhtemel bir rehabilitate, yani sosyal ortama uyma için denetim altında kalma reddedilemez. Bu süreçte hem ruh, hem adaptasyon, bunun için eğitim, hem de yeni yaşama bir meslek temelinde hazırlanmak için, bir süre toplu veya gruplar halinde uygun ortamlarda kalınabilir. Bu, güven sorununu da halledebilir. Örneğin Güney-doğu'da bir çiftlik çalışması, yeni köy kuruluşlarında çalışma, belediyelerde projelerde yer alma biçiminde öneriler geliştirilebilir...

'Kışın gittiler, yazın yine gelirler' deniliyor. Böyle olmadığını göstermek için, gayri-resmi de olsa yetkilileri davet edersiniz. Politik pratik olarak ve eğer çizdiğimiz çözüm planında samimi yürürsek, Güney'deki çalışmalarımız potansiyel tehlike olma şurada kalsın, gerçek olumluluğu geliştiren ve bu anlamda Misak-ı Milli çizgisinde Türkiye'yi tamamlayan ve güçlendiren bir çizgidir." (abç)

Osman Öcalan, *Serxwebun*, Ekim 1999, Sayı: 214

“- *Barış ve demokratik çözüm sürecine yönelik parti içerisinde farklı yaklaşımlar var mı?*

Diğer tarafta ise savaşı sürdürmek isteyen devletin rantçı kesimlerinin yönlendirmesini kabul etmiş kesimlerdir. Zaten marjinal solun çabalarıyla devletin savaşta çıkar sağlayan ve bundan dolayı da savaşı sürdürmek isteyen kesimlerin çabaları örtüşüyor. Bu iki öge de çoktan partiden koparak, bir tarafta marjinal solun yoğun etkisini ve yönlendirmesini yaşıyor, diğer taraftan ise savaşın rantçı kesiminin içerisinde girmektedirler. Çoktan beri böylesi bir eğilimi yaşamaktadırlar. Bu eğilimlerini de cezaevi yapısı içerisinde yersiz çekişme ve sürtüşmeleri yaratarak, suni cepheleşmeler oluşturarak başarmak istiyorlar. M. Can Yüce ve Meral Kızır uzun süreden beri hazırlanmaktadır. Meral Kızır kendisi de Demokratik Halk Partisi grubunun, böylesi bir oluşumun daha ilk aşamasında partimize yazdığı mektuplarla ayrılığını ilan etmişti. Kendisini önderlik gibi lanse etmeye çalışmıştı. Partimize o dönemde de bunu ciddiye almamış, ama aynı zamanda yanlış bir yaklaşım olarak görmüştü.

Bu kişi Devrimci Halk Partisi'ni geliştirmedeği gibi, tasfiyeyi yaşattı; cezaevlerinde tasfiye etti, ulaşabildiği kadarıyla yurtdışında tasfiye etti. Yani tartışmalarla, yine yoldaşları birbirine karşı çıkarıp, çatıştırarak tasfiyeci bir konum yaşadı. Şimdi bu kadın bir de Kürt erkeğinin zaafını iyi görerek, onu tahrik ederek parti karşıtı bir konuma getirmiştir.”

Murat Karayılan, *Serxwebun*, Haziran 1999, Sayı: 210

“Tabii ki, mücadelenin tasfiye edilmesi, gerilla gücünün tasfiye edilmesinden geçmektedir. Bunu biz nasıl biliyorsak, karşı tarafta biliyor. Dolayısıyla gerilla gücünün, gerilla varlığının hedeflenme durumu var, bu yönlü saldırıları sözkonusudur. Elbette TC planı, başta Önderlik üzerinde yoğunlaşarak, o halkadan bazı sonuçlar almaya çalışarak, gerillayı ezmeyi planlıyordu. Genelde Önderlik üzerinde yürüteceği uygulamalardan alacağı sonuçlarla, yaratacağı psikolojik ortam ile özel savaş tarzlarını geliştirerek tasfiye ortamını hazırlamaya çalışıyordu. Aynı zamanda gerilla cephesinde de gevşemeyi bekliyorlardı.”

Fikret Başkaya, *Roja Teze*, 5 Kasım 1999

“*Kürt hareketinde de ilginç gelişmeler yaşanıyor, 15 yıldır silahlı mücadele yürüten PKK'nin geldiği noktayı, Kürtler ve Türkiye geneli bütünlüğü açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?*

- Tabii şu anki tablo, bir yenilgi tablosudur. Hareket, bir dönem Molla Mustafa Barzani'nin yükseliş ve düşüşüne benzeyen bir durumda. Elbette çok farklı bir konsept, çok farklı bir coğrafyada, farklı aktörler tarafından yürütülen mücadeleler olmaktadır. İleri gelen farklılıkları bir yana bırakırsak, bir çok açıdan benzerlikler var. Açıkça belirtmek gerekir ki, bir yenilgi tablosu ortada duruyor, bunun adını koymak lazım. Eğer bunun adını koymaz da birtakım gerekçelerle hiçbir şey olmamış gibi bir gayretin içine girilirse, Kürtler bundan kısa ve orta vadede zarar görür. Onun için iyimserlik havasına kapılmamak lazım. Efendim Türkiye'de bir 'Demokratik Cumhuriyet' olacak, Kürtler de bu oluşumda yerini alacak, çatışmanın olmadığı bir ortamda yaşayacak, gibi beklentilerin içine girmek lazım. Bu rejimden demokratik açılımlar beklemek yanlıştır, iyimserliktir. Kaldı ki bu rejimin demokratikleşme gibi bir niyeti olamaz, isterse Avrupa onlara bir takım baskılar uygulasin. Bu baskıların da hiç bir ürünü olamaz. Bence Kürtlerin şu anda yapacağı şey, mevcut sürecin bir yenilgi olduğunu açık yüreklilikle kabul edip bundan sonra ne yapılacağı konusunda kafayı yormaktır. Yoksa son zamanlarda yaygın olarak dillendirilen 'Demokratik Cumhuriyet' problemi önce meselenin esasına ait değil, sorunun adını koymamakla ilgili ideolojik bir manipülasyondur.

“*Öcalan'ın devlete dönük tanımlamaları, devlete hizmet etme ifadesi, sorunu kültürel haklara indirgeme yaklaşımını nasıl değerlendiriyorsunuz? 'Demokratik Cumhuriyet' söylemi hakkındaki düşüncelerinizi biraz daha açabilir misiniz?*

- Tabii, Abdullah Öcalan'ın İmralı'ya getirildikten sonraki demeçleri, şaşırtıcı demeçlerdir. Mesela Türkiye'deki rejimin niteliğine dair, aslında keşke öyle olsa demek-

le olacak şeyler değil. Herşeyi adıyla çağırmak lazım, herşeyi neyse o şekilde ifade etmek lazım. O açıdan bu yaklaşımları tasvip etmek, onlardan bir ideolojik, siyasal, teorik, etik ve moral bir olumlama mümkün değil. Herkesinde bunu görmesi ve anlaması lazım.

'Demokratik Cumhuriyet' meselesine gelirse, bence orada ideolojik bir manipülasyon var. 'Demokratik Cumhuriyet', sizin keşke olsa demenizle olacak bir şey değildir, olması da mümkün değildir. Ne zaman demokratik bir rejim olabilir; bu ülkenin emekçileri, Kürtler, bu düzenden zarar görenler, emperyalizmin baskısı altında olanlar, demek ki çoğunluğunun mücadelesiyle ancak o tip mevziler kazanılabilir. Oysa şu anki yaklaşım, mevcut rejimden bunları beklemeyi öngörmüştür ki, bunun hiçbir teorik, ideolojik tutarlılığı temsil etmesi mümkün değil."

Haluk Gerger Özgür Bakış'tan ayrıldı, Aydınlik, 5 Eylül 1999 / Sayı: 633

Özgür Bakış'ın köşe yazarı Doç. Dr. Haluk Gerger, artık yazmayacağını açıkladı. Gerger, 2 Eylül günü yazısında, Öcalan'ın silahlı mücadeleye son verme kararından sonra girilen 'Yeni Süreç'te, yazılarının istenmediğini ima ederek şunları yazdı: 'Yeni Süreç'te rejime yönelik eleştirileri bile 'yük' kabul edilen....'yük' sayıldığı yerlerde durmayan bir yoldaşınız... Yol üzerinde 'engel' olduğumuzda, cehenneme giden taşları döşemeyi reddederiz ama çekilmesini de biliriz."

Haluk Gerger, *Özgür Bakış*, 2 Eylül 1999

"Merhaba-Rojbaş

Sizlerle yeniden yeni bir kavşakta buluşuyoruz. Bu sütunda artık sözleşip dertleşemeyeceğiz... Bunu bir ayrılık olarak almayınız. Bu, bir veda değil. Bakın, anlatayım:

Ben, ilk Özgür Gündem'de haftada beş gün yazı yazdım, onun ateşten gömlek giydiği emekleme döneminde Yazı Kurulu Başkanlığı'nı yaptım. Devamında, şimdi yüreğim acılı anımsıyorum, gözleri gurbet buğulu şehit Gurbetelli'yi ve Kürt bilgesi dostum Ferda'yı üzme pahasına, tam tamına altı uzun yıl onun sütunlarında yazmadım.

O kavşakta ayrıldık siz okurlarla. Başka dönemeçlerde buluşarak... Bunun net iki yılı dört duvar arasındaki birliktelikle, gerisi başka yazgısal kucaklaşmalarla geçti. Gafillerin ayrılık sandığı, özünde bir başka büyük buluşmaydı... Yüreğimi Kürt Varlığı'na gömdüğüm... Şimdi, yeni bir kavşakta buluşuyoruz.

Artık yazmıyorum...

Benim size her vadam, bir ayrılık değil, daha üst düzeyde bir başka birleşme. Bu kez de öyle olacak...

Şimdi beni, bir aydın (ya da isterseniz 'sözde aydın') olmayı çoktan reddetmiş, omuzlarında ağır yükler, bir dosttan öte dostunuz olarak düşünün...

İleriye çekilen...

Yeni Süreç'te, rejime yönelik eleştirileri bile 'yük' kabul edilen ama 'yük' olmayı değil, yükün altına girmeyi yaşam biçimi yapmış, 'yük' sayıldığı yerlerde durmayan bir yoldaşınız...

Bir ağabey, bir kardeş, bir hoca, bir öğrenciniz...

Yol üzerinde 'engel' olduğumuzda, cehenneme giden taşları döşemeyi reddederiz ama çekilmesini de biliriz... İleriye... Sizinle her yeni buluşma, daha ilerlerde konumlanmak anlamınadır kuşkusuz...

Bir ayrılık değil bu.

Attığımız her adım, gelecekte bir mahşer buluşması... Bir bayram sözleşmesi... Bir şölen randevusu. Daha üst düzeylerde ve karmaşık formlarda başka türlü bir kucaklaşma...

Umarım aydınlık günlerin sıcaklığında yeniden beraber olacağız. Hayat yine kalleşlik yaparsa...

(Biz kara gün dostuyuz)

Siz ateş topu olursunuz, ben mum...

Elvada değil...

Merhaba... Rojbaş..."

KURTULUŞ CEPHESİ'nden Çağrı

İşçiler,
Köylüler,
İlerici, Yurtsever ve Demokrat Tüm Halkımıza!

Hepinizin bildiği gibi, ülkemiz alt yapısından üst yapısına kadar tam bir keşmekeş içerisindedir. Yıllardır başta Amerikan emperyalizmi olmak üzere, tüm emperyalist ülkelerin yaptıkları talanlar, bir yandan ülkemizin her türlü varlığını tüketirken, diğer yandan tüm çalışanlar, emek verenler gittikçe daha da yoksullaşmaktadır.

Her türlü baskı, zulüm ve katliamlar yaşantımızın neredeyse ayrılmaz bir parçası olmuştur.

Yıllar boyu bizlerin ürettikleri ile varedilen KİT'ler, "özelleştirme" söylemiyle el çabukluğuyla bir avuç zengini daha da zengin etmek ve emperyalist tekellere yeni kârlar sağlamak amacıyla satılmaya çalışılmaktadır. Binlerce KİT işçisi, işsizlikle, açlıkla yüz yüze bulunmaktadır.

Kürt halkı, küçük-burjuva milliyetçiliğinin tasfiyesiyle yüzyüzyken, kendi ulusal haklarından söz edemeyecek hale getirilmek istenmektedir.

Binlerce devrimci, yurtsever, demokrat cezaevlerine atılmakta ve en zor koşullar altında yaşamaya zorlanmakta ve en insani talepleri için vahşice öldürülmektedirler.

Bütün bunları biliyorsunuz.

Bu düzen hep böyle sürüp gitmeyecektir. Emperyalistlerin ve oligarşinin sömürü ve baskı düzeni yıkılacaktır. Ve bunun tek yolu, devrimci mücadeleden geçmektedir.

Bu devrim mücadelesi, emperyalizm ve oligarşinin her türlü saldırısına karşı, devrimci ilkelere bağlı ve devrimci bir stratejiye dayanarak, yaşamın her alanında sürdürülmek durumundadır.

Onlar, emperyalistler ve onun yerli işbirlikçileri, bugün ellerinde tuttıkları siyasal iktidar aracılığıyla her türlü araca sahiptirler.

Onlar, dünyanın en gelişmiş silahlarını istedikleri gibi almakta ve kullanmaktadırlar.

Onlar, en gelişmiş propaganda aygıtlarına milyarlarca dolar verebilmektedirler.

Onlar, kendilerine kiralık katiller tutabilmek için trilyonlar harcayabilmektedirler.

Onlar, trilyonlar harcayarak, istedikleri yalanı yazabilecekleri, istedikleri yalanı söyleyebilecekleri, istedikleri görüntüleri gösterebilecekleri onlarca gazete, televizyon kurabilmektedirler.

Onların, binlerce tankına, topuna, askerine, gazetelerine, televizyonlarına karşı, bizlerin, sadece devrime olan bağlılığımız ve devrimci bilincimiz vardır.

Bizler, işçilerin, köylülerin, emekçilerin mücadelesiyiz.

Bizler, ezilenlerin, sömürülenlerin, baskıya uğrayanların, işkenceye tabi tutulanların, yıllarca tutsak edilenlerin sesiyiz.

Bizlerin mücadelesi, hepimizin, hepimizin mücadelesi olarak, yoksulun mücadelesidir.

Bizler, onlar gibi, milyarlarca dolara, silaha sahip değiliz. Elimizdeki her türlü araçla, onlara karşı savaşmanın gerekli olduğunun bilincindeyiz ve bu amaçla mücadele ediyoruz.

Binlerce silahımız, milyonlar satan gazetelerimiz yok, ama onların tüm zenginliklerini ve güçlerini alacak olan yine bizleriz.

Bizler, yoksulun hakkını almak için mücadele ediyoruz. Ve bu mücadelemizde, sizlerden başka dayanağımız bulunmamaktadır.

Bizler, işçiyiz; bizler, köylüyüz; bizler, emekçiyiz. Ve mücadelemiz devrime kadar, kurtuluşa kadar sürecektir.

Bugün sizleri Türkiye devrimci mücadelesinin geliştirilmesi ve yükseltilmesi için, maddi ve manevi her türlü desteğinizi ve katkınızı vermeye çağınıyoruz.

Bu zorlu mücadelede, hepimizin, hepimizin küçük büyük demeden yapacağı çok şey vardır.

Zafer Bizim Olacaktır!

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır !

Türkiye halkının kurtuluşu için

Seri No: 049-040-04000

.....'dan
..... DM/FFr./SFr./NF alınmıştır.

KURTULUŞ CEPHESİ
Sezai GÖRÜR

ERİŞ YAYINLARI

Kitap ve Katalog
isteme adresi:

Postfach 2501
55514 Bad Kreuznach
Deutschland

İnternet Adresi:
www.kurtuluscephesi.com
E-Mail Adresi:
erisyay@kurtuluscephesi.com

